

Nr 1 - 2016

Spoven

Nordöstra Skånes Fågelklubb

40år 1976 - 2016

Spoven

årgång 40

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.

Vi anordnar trevliga inomhusmöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.

Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirklar.

Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.

Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!

Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.

Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.

Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har 700 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan! Medlemsavgiften 2016 är 125 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb

(medlemskap och adressändringar)

c/o Jan-Åke Nilsson, Lagerlyckevägen 2,
298 34 Tollarp. 044 - 310312

janank@hotmail.se

www.spovent.com

Organisations nummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 nummer per år)

Ansvarig utgivare Jan Linder

Redaktion Patrick Tollgren Lazarov
Emil Andersson Fristedt
Lars Göte Nilsson

Bildredaktör Sven Birkedal

Tryck GL-Tryck
2016 - Årgång 40 ISSN 1103-0917

Innehåll

Ordförande sjunger ut 4

Boktips 5

Skärgårds inventering 6

Fångad i flykten 12

Verksamhetsberättelse 17

24 *Aktuellt i fågelmarkerna*

27 *Sångarkurs*

28 *Örndagen*

30 *Uppföljning av Upprop Bromölla*

31 *Örnräkning 2016*

34 *Upprop sjöfågeltaxeringen*

Glador 36

40 år i backspegeln i bilder 40

Läsarbilder 42

Kentska tärnor på Österlen 43

Program 50

Ordförande sjunger ut!

Fågelklubben fyller 40 år. Föreningen bildades under våren 1976. Detta skall naturligtvis uppmärksammas under året.

Om man bläddrar i gamla protokoll, som jag gjort, hittar man ärenden och verksamheter som fortfarande lever eller där vi haft framgång.

Ett par exempel:

Redan första året stod skyddet av Äspet och byggande av ett fågeltorn på dagordningen. Idag har vi ett för fågellivet anpassat, om än svårövertakat, tillträdesförbud och en bra besöksanläggning.

Våren 1986 träffade dåvarande ordförande, Åke Svensson, kommunalråden i Kristianstad kommun angående idén att bilda en nationalpark vid våtmarkerna runt nedre Helgeåns lopp. Detta mottogs positivt. Naturligtvis skedde inte detta utan att det hade ”krattats i manegen” genom skrivelser och möten under tidigare år. Någon nationalpark blev det inte men i dag har vi som bekant ett Biosfärområde.

Vi har naturligtvis inte varit ensamma aktörer i detta. Men jag tycker att dessa exempel visar att fågelklubben behövs även kommande 40 år för att väcka och utveckla nya förslag och tankar. Men även i lika hög grad att bevaka och bevara vunna framgångar.

För detta krävs ett starkt engagemang från såväl medlemmar som föreningens funktionärer även i framtiden.

foto: Sven Bikedahl

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

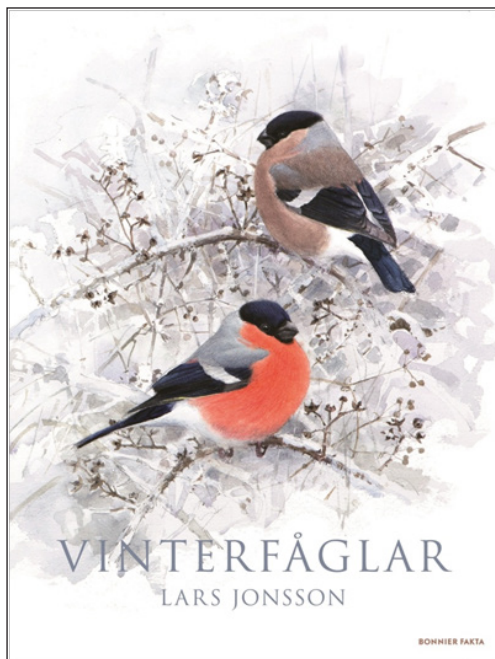
Boktips: **Vinterfåglar** av *Lars Jonsson*

Många med naturintresse känner till Lars Jonssons bilder av fåglar – akvareller, teckningar och även oljemålningar. ”Vinterfåglar” innehåller ett 60-tal arter.

Han har huvudsakligen valt från de senaste årens listor ”Vinterfåglar inpå knuten”, men uteslutit de fåglar som har simhud, dvs änder och måsar. Beskrivningen av fåglarna är även i orden målande. Det är lätt att föreställa sig tallbiten när man får veta att de har ”grå underkläder i vadmal. Inför besöket i byn har de dragit på sig den alltför tajta findräkten. Det lyser grått i gli-por och sömmar men de bär sina dräkter med stolthet.”

Lars Jonsson har känsla för fåglarnas karaktär och rörelsemönster, men så är han också ornitolog. Nötväckans tuffa och orädda uppsyn fångar han precis. Han reder ut skillnaden mellan entita och talltita. Här handlar det om exakthet i nyanser och detaljer. Varför tycker jag att det är så svårt att skilja på titorna? Det finns ju flera olikheter dem emellan!

Varje fågel är illustrerad med en eller flera bilder. I marginalen en detalj ur fjäderdräkten eller en tecknad skiss av den beskrivna fågeln. Inte bara illustrationerna är vackra. Boken i sig är värd att beundra.

Lars Jonsson har studerat fåglarna vid sitt eget matningsställe. Vi får veta vad de gillar att äta på fågelbordet och hur de betar sig mot övriga gäster. De vanliga uppgifterna om utseende, läte, utbredning m m tar han också upp och blandar med egna reflektioner kring de fåglar som inte överger oss ens när kölden biter i näsan.

Margareta Rydhagen

Begränsad inventering av häckfåglar i nordöstra Skånes skärgård under 2015

Text: Nils Waldermarsson

Boräkningen på Saltholmen och Trueskär den 3 maj kändes i vissa stycken glädjande. Rekordmånga bon för ejder, gråtrut och vitkindad gås räknades in. Tyvärr hittade vi också mink. En starkt bidragande orsak, förutom uselt försommarväder, till tärnornas frånvaro och misslyckande detta året. Artikeln redovisar verksamheten under 2015 och de erfarenheter som dragits.

Projektet ”Naturvårdsåtgärder i den nordostskånska skärgården” pågick under 2006-2009. Fågelklubben och fågelstationen fortsatte under 2010 och 2011 projektet i egen regi. Under 2012 inriktades åtgärderna på en fullständig strandängsinventering på samtliga landfasta strandängar mellan Fårabäck och Edenryd enligt särskilt uppdrag från länsstyrelsen. Under åren 2013 till 2015 har åtgärderna inriktats mot boräkning på öarna Saltholmen och Trueskär. Utöver detta har vissa riktade inventeringsåtgärder vidtagits liksom särskild följdning av tärnpopulationen och röjningsåtgärder på Trueskär.

Utanför de åtgärder som redovisas nedan har Kalvaholm även under 2015 betats av utgångsfår. Åtgärden är dock inte initierad av fågelklubben eller fågelstationen utan är genomförd på enskilda initiativ. Åtgärden bedöms ha bromsat en del av igenväxningen på holmen. På obetade öar har igenväxningen fortsatt under 2015.

Resultat och kommentarer artvis för Saltholmen och Trueskär

Inventeringen genomfördes 2015-05-03 av Patrik Olofsson, undertecknad och två medhjälpare som boräkning. Antalet

intakta bon var åtminstone för vissa arter det högsta på åtskilliga år. Endast bon med ägg eller i förekommande fall ungar räknas. Det fanns inga tecken på rävförekomst vilket varit fallet fram till 2012. Däremot fanns mink på Saltholmen under boräkningen.

Antalet par inom parentes avser motsvarande inventering 2014.

Knölsvan: Saltholmen 1 par (1 par), Trueskär 2 par (1par). Någon tendens kan inte utläsas i årets antal. Liksom under senare år ses få ungar.

Grågås: Saltholmen 1 par (0 par), Trueskär 5 par (2 par). Den kraftiga nedgången under 2014 bröts. Som förväntat häckade de flesta paren på Trueskär som är betydligt mer igenväxt än Saltholmen. Arten fördrar väl skyddade boplatser. Dock häckar färre par än när grågåsen maximerade här ute.

Kanadagås: Saltholmen 0 par (0 par), Trueskär 1 par (0 par). Efter fjolårets botenläge hittades i alla fall ett kanadagåsbo. Men den långsiktiga trenden för kanadagås i området har varit klart vikande över en tjugoårsperiod.

Vitkindad gås: Saltholmen 91 par (46 par), Trueskär 36 par (27 par). Efter fjol-årets bottenapp, som mycket berodde på rövade bon, så var det "All time high" i år. 127 bon är det högsta antal bon som vi haft sen vi började denna serie 2004. Arten ökar fortfarande kraftigt.

Snatterand: Inga bofynd vid detta tillfallet. Bofynd finns bl a från motsvarande räkning 2011 och 2013. Arten har ökat över åren och från att ha varit en sällsynt- het blivit en relativt vanlig andfågel i skär- gården. Den påbörjar dock häckningen så pass sent att bofynd är ovanliga så här ti- digt

Gräsand: Saltholmen 1 par (2 par), Trueskär 2 par (1 par). Den långsiktiga trenden tyder på en viss minskning på dessa holmar. Däremot visade invente- ringen 2012 att arten har en stabil popula- tion i hela området.

Ejder: Saltholmen 50 par (27 par), Trueskär 82 par (41 par). Antalet ejderbon är nu i paritet med åren 2006 och 2007 då de högsta antalen noterades. Tyvärr mot-

svaras antalet ungar senare under häck- ningsperioden inte av de goda antalen vid boräkningen. Anledningen finns att söka i predation från trut, kråka och inte minst mink. Därför är omläggningar av äggkul- larna vanligt förekommande. Små ungar ses långt fram på sommaren.

Allmänt känt är den kraftiga nedgången i populationen i Östersjön med upp till 90%. Kustinventeringen från 2012 visar i berört område en nedgång på cirka 60 %.

Strandskata: Saltholmen 1 par (1 par), Trueskär 0 par (0 par). Tidpunkten för bo- räkningen kan vara något tidigt vald för vadarfåglar. Men den återkomst som note- rats från 2007 och framåt håller i sig. Un- der andra besök varnar strandskata för bo och ungar varför häckning med säkerhet sker på båda holmarna.

Skärfläcka: Några skärfläckor visade häckningsbeteende på reveln på Trueskär de första dagarna i maj tillsammans med tärnor. De försvann dock därifrån liksom tärnorna. Trolig orsak är högt predations- tryck.

foto: Hans Cronert

Skärfläcka med 2 ungar

Skrattmås: Trueskär 10 par (3 par). Liksom 2014 så gick skrattnåsar till häckning men den lilla kolonin övergavs. Utöver dessa så fanns ett tiotal skrattnåsar, kanske samma fåglar, som gjorde ett nytt försök på Saltholmen. Resultatet var dock liksom på föregående plats negativt.

Gråtrut: Saltholmen 108 par (85 par), Trueskär 322 par (176 par). 430 bon är med råde det högsta antal bon som räknats in under perioden 2004-2015. Det näst högsta antalet är från 2004 med 344 bon. Resultatet är oväntat då arten visat en oförändrad eller vikande tendens över tid och numera är uppförd på den nationella rödlistan.

Havstrut: Saltholmen 5 par (4 par), Trueskär 7 par (6 par). Havstruten återhämtade sig marginellt efter förgående år. Trenden över tiden är dock klart minskande. Orsaken till nedgången för svårförklarlig.

Skräntärna: Trueskär 0 par (1 par). Det trogna gamla paret, för det är förmodligen samma fåglar, återvände till Trueskär i april. Men någon häckning blev det inte. Paret försvann från platsen i maj och förutom ett diskret besök i juli sågs de inte till på Trueskär. Kan detta bero på att övriga tärnor inte gick till häckning här? Skräntärnorna brukar dock klara att häcka solitärt.

Fisktärna/Silvertärna: Ett femtontal par, bestående av fisk/silvertärna, visade intresse för häckningsreveeln den 1/5. Två dagar senare, vid boräkningen, var de borta därifrån för att inte återses. Under 2014 häckade mellan 40 och 50 par, mestadels

fisktärnor här, dock med ett relativt medokert resultat. Vi skyllde då nedgången på predation från trut. Men under 2015, förmodligen även tidigare, så tillkom en faktor, mink. Under detta året har mink observerats vid ett flertal tillfällen på holmarna. Avsaknaden av silvertärnorna har avsevärt försvårat det projekt med ljusloggrar som pågår för att undersöka deras flyttvägar och övervintringsområden då mycket få återfynd av märkta fåglar kunnat göras.

Övriga områden

I denna del redovisas endast arter där det föreligger hyggligt säkra uppgifter eller uppskattningar.

Vitkindad gås: > 350 par. I likhet med 2014 hittades ett 80-tal bon i samband med äggprickning (beviljad skyddsjakt) på Rakö. Vitkindade gäss häckar i mindre eller större antal på de flesta öar och holmar varför mer än 350 par får ses som ett minimiantal.

Svärta: 0 par (0 par). Inga observationer finns under häckningstid. Arten häckar ovanligt sent så den kan möjligen vara förbisedd. Men mest troligt är att den numera måste ses som utgången.

Storskarv: 717 par (500-550 par). Detta år kunde en regelrätt boräkning göras såväl i huvudkolonin på Lägerholmen och i den kraftigt växande etableringen på Brödjeholmen. På Lägerholmen fanns 481 aktiva bon. På Brödjeholmen fördubblades antalet bon sen 2014. 216 bon fanns här. Därutöver fanns en nyetablering på Gruarna med ett 20-tal par. Vi är således uppe och tangerar tidigare maxsiffra från 2009 då 732 bon räknades. Efter nedgång-

Spelande skrattnåsar

en från 2010 och framåt hade populationen stabiliserats föregående år. Detta har således följts av en ordentlig uppgång.

Kärnsnäppa: 0 par (1 par). Förutom enstaka rapporter tidigt på våren finns inga uppgifter från Vannebergholmen där ett par häckade under 2014.

Roskarl: 0 par (0 par). Efter fyra år i rad utan observationer i häckningstid kan vi numera utesluta roskarlen som häckfågel i området.

Skrattnås: 10 par (15 par). Skrattnåsen uteblev helt från sin gamla häckningsholme i inloppet till hamnen i Tosteberga liksom under 2013 och 2014. Trycket från predatorer, framför allt mink och korp, är uppenbarligen högt här. Som tidigare angivits i texten så fanns ett tiotal par under omständigheter som tyder på häckningsförsök på Saltholmen. Utanför skärgårdsområdet är ett mindre antal, cirka 10 par,

rapporterade ruvande i Äspet. Även 4 pulli är sedda där.

Silltrut: 5 par (4 par). Något fler silltrutar än under 2014 observerades vid tillsynsbesöken. Antalet par är något vanskligt att ange. Troligen något par mer än under föregående år. Detta är dock en minskning från de cirka 8 par som noterats under åren före 2014. 1980 häckade 670 par i skärgården.

Kentsk tärna: 0 par (0 par). Någon häckning har inte genomförts sen 2012. Det fanns inga stora stabila skrattnåskolonier kvar som kan erbjuda arten skydd. Orsaken till detta redovisas under skrattnås. Däremot fanns i Blekinge på Falkaholmen utanför Sölvesborg en stor skrattnåskoloni. Där häckade de kentska tärnorna. 93 ungar märktes i kolonin. De nyss flygga ungar som rapporteras inom området här rör sannolikt därifrån.

Silvertärna

Skräntärna: 3 par (0 par). Ett par gick till häckning på Rustningsskär. Häckningen misslyckades. Sent på säsongen började två par med häckningsbestyr på Gruarna. Dessa kom möjligen från en misslyckad häckning på annan plats. Hur det gick är okänt men sena omhäckningar brukar inte vara lyckosamma. Trots misslyckade är årets antal ett fall framåt då inga skräntärnor häckade utanför Trueskär under 2014.

Fisktärna/Silvertärna/Småtärna: Ett drygt tjugotal fisk/silvertärna, därav den större delen silvertärna, häckade sent på Gruarna. Resultatet är okänt. Invid Edensryds badplats gick 16 par silvertärna till häckning på en liten landnära holme där de hållit till i många år. Efter ett par veckor var dessa reducerade till 5 till 6 par. På Rustningsskär gick 10 par fisktärna och 4 par silvertärna till häckning. Ungefär sam-

ma antal sökte sig till Terraholmen. Ingen-dera häckningen hade så vitt känt någon större framgång. Allmänt var det ett svagt år för samtliga Sterna-tärnor. En möjlig bidragande orsak är det kyliga vädret under maj och juni.

Övriga arter

Vid flera tillfällen i samband med tillsynsbesök har rödbena observerats under omständigheter som kan tyda på häckning på någon av öarna. Däremot har inte tordmule observerats vilket varit fallet tidigare år runt Lägerholmen. Skärpiplärkan får anses som utgången, inga observationer finns under häckningstid.

Döda fåglar

Vid besöken kontrolleras även förekomsten av döda fåglar även om fokus inrik-

tas på de levande. Intrycket är att relativt få döda fåglar hittats. Således hittades vid boräkningen den 3/5 följande döda fåglar; två vitkindad gås, tre ejder, en fiskmå och fem gråtrut. Vid detta tillfälle gjordes noggrant eftersök.

Predationstryck

Som har framgått av texten ovan har predationstrycket från mink efterhand ökat i området. Mink ses allt oftare både i och kring hamnarna och ute på de flesta öarna, även så långt ut som på Lägerholmen.

Problemet med räv på öarna har beskrivits tidigare år i motsvarande redovisning. Under 2012 genomfördes effektiv jakt på räv och under de senaste åren har såvitt kan noteras ingen räv funnits på öarna under häckningsperioden.

Trut, kråka och även korp i strandnära lägen utövar en omfattande predation på

ägg och ungar. Gråtrutpopulationen har dock generellt minskat sen den maximerade under 1980-talet med över 5 000 par. Anledning till nedgången kan delvis förklaras med mindre tillgång på föda p g a bättre avfallshantering både på deponier och i fiskindustrin. Dessutom drabbades arten svårt av den s k fågeldöden för ett tiotal år sedan.

Predation från mink måste bedömas som särskilt allvarlig då den är en invasiv art som fåglar saknar strategier att hantera. Därför borde bekämpning av mink vara den viktigaste åtgärden vad avser predatorer.

Övriga åtgärder

Röjning av högorter och annan vegetation sker årligen på en häckningsreveln för tärnor på Trueskär. Så också under hösten 2015.

Nils Waldemarsson

Fångad i flykten

Text: Ulrika Tollgren

Fångad i Flykten – Thomas Lindblad. Den här gången fångades en välkänd och färgstark uv bosatt i Olseröd och med hjärta och själ i kommunens sydligaste delar.

– Varifrån kommer ditt starka naturintresse?

Det kommer från min far. Jag är uppvuxen i Lund och far var burfågelentusiasm och när det inte fick plats fler voljärer inomhus vände sig intresset vidare mot de vilda fåglarna. Vi åkte med SkOF på bussexkursioner och tittade på fåglar hemikring. Jag har ett väldigt starkt minne ifrån 10-årsåldern när far och jag gick över en vildvuxen ödetomt, en gammal stenkross, där vi såg en flock steglitser som åt fröer från de vissnade tistlarna. Där tändes intresset på riktigt, den bilden sitter fortfarande kvar på min näthinna!

I 12–13-årsåldern cyklade jag och en kompis ofta ut till Lunds reningsverk, där hittade vi många spännande fåglar. Jag har sparat små skrivna exkursionsreferat, kul att titta tillbaka på! I 14–15-års åldern gick jag med i Fältbiologerna vilket satte fräs på och utvidgade naturintresset. Det blev många cykelturer med vännerna till favoritlokalen Krankesjön.

Senare när läste jag biologi på universitet för jag ofta ut med LUFSS (Lunds Fältbiologiska studentförening). Jag har kvar flera skådkompisar från den tiden, Hans Cronert t ex.

– Du sitter sedan många år tillbaka med i gruppen som ansvarar för Projekt Berguv i Skåne. Vill du berätta lite om detta arbete?

Sedan 1998 har jag haft uppdraget att följa

upp de friflygande skånska berguvarna. Jag tar emot rapporter och håller mig uppdaterad på häckningar med hjälp av andras observationer och rapporter som jag sammanställer och för arkiv över. Sett över tid har utvecklingen varit positiv.

Första häckningen ägde rum under sent 80-tal i en gammal rotvälta utanför Hässleholm efter att uvarna varit borta från Skåne i flera årtionden, ja ända sedan 40-talet. Detta var då en stor sensation och Jan Danielson och Erik Schönbeck engagerade sig ivrigt och såg till att de blev ringmärkta. Sedan har det gått ganska fort. I mitten av 90-talet fanns det ungefär ett halvdussin par och idag är det mer än det dubbla, 12-15 par. Med tanke på hur många unga berguvar som släppts ut, över 240 ex borde de egentligen vara många fler. En del har återfunnits en bra bit norrut, men trafiken och elledningarna är stora favoror, och framförallt unga berguvar far ofta illa. Det pågår arbeten med att isolera ledningsstolpar och en hel del ledningar har grävts ner så vad gäller dessa olyckor har utvecklingen gått åt rätt håll.

– Microbirding ligger helt rätt i tiden och du sitter även i KriX+ övningsledning. Berätta om hur detta engagemang väcktes och har utvecklats?

KriX startades runt år 2000 av bl a Kaj Svahn och Olof Jönsson. Syftet var att fördjupa våra fältbestämningskunskaper och hitta fler ovanliga fåglar i kommunen. Vid den tiden växlade jag ner mitt engagemang

Thomas Lindblad

i fågelklubben, jag ville vara mer ute i fält och titta på fåglar och inte lägga så mycket tid på föreningsmöten. KriX-aktiviteten var skoj, den genererade snart många nya fynd av flera olika arter. Vi lärde oss mycket av varandra! KriX är inte någon förening, snarare ett löst nätverk kring en hemsidesfunktion. Upplägget är flexibelt och blir vad de inblandade gör det till.

– Vilken är din starkaste skådarupplevelse/naturupplevelse?

Efter att ha skådat i över 50 år är det lite svårt att välja bland alla upplevelser. Ett kul fynd var när jag och Per-Olof Andersson (Lund) hittade, fängade och ringmärkte en brunsångare i Äspet 25 oktober 1987. Vi hade då en sångarstudiecirkel på gång i fågelklubben och jag tog med fågeln i en påse till Kristianstad och visade upp den på cirkelträffen – det uppskattades! Därefter togs brunsångaren till Stensoffa & Lunds universitet för

sträckorienteringsstudier som pågick där då. Senare släpptes den vid Krankesjön.

Sedan har förstås reseupplevelserna fyllt på. Lammgamarna i Pyrenéerna, världens minsta fågel Bee hummingbird på Cuba, och inte minst alla underbara fåglar jag fått se under fyra resor på Indiens västkust är några exempel.

– Hur ser din skådardröm ut?

Jag saknar fortfarande två svenska häckfåglar, nordsångare och slaguggla på min livslista. Dem vill jag gärna träffa! Jag vill gärna resa lite mera, Costa Rica hade varit trevligt, fast nu närmast bär det av till Vietnam. Och kanske tar jag upp ringmärkandet igen nu när jag blivit pensionär? Jag har ju egen licens sedan jag jobbade med rödspovarna på 80-talet. Dessutom bor jag ju bra i fågelrika hemmamarker!

– Vilken var din första kikare?

Det var en Vinga 7x50 men den var inte så bra så jag bytte ganska snart till en Kowa 10x50. Den var jag nöjd med och den höll i många år. Tills jag av misstag råkade krossa frontlinsen med ett snärtigt lieslag på Kvismare fågelstation.

– Och hur ser din utrustning ut idag?

Nu använder jag en Hawke Nature Trek 8x42. Det där med märken har jag aldrig lagt särskild vikt vid. Det gäller att titta noga i kikarna och välja ut en som man ser bra i! Denna kostade dessutom bara 1800 kr. Och tuben hänger med sedan 80-talet, min gamla trotjänare Kowa TSN-1:an.

– Varför ska fågelintresserade gå med i fågelklubben?

Fågelklubben är en jättefin förening. Den betyder mycket för bredden i det lokala skådandet, här finns alla sorters människor i olika åldrar som ständigt delar med sig och lär av varandra. Här lärde jag känna Ulf Jungbeck 1984, han har varit en inspiratör och ett föredöme vad gäller mina inventerarinsatser.

– Vilket smultronställe rekommenderar du Spovens läsare så här i vartider?

Jag vill varmt rekommendera min egen närnatur, området mellan Olseröd, Maglehem och havet – vi som bor här kallar det Fästan. Vi fågelskådare är många gånger alltför snabba att åka till säkra ställen och följa samma smala korridorer längs vägarna där emellan. Våga skåda i hemmamarkerna, det händer mycket där också!

– Fem snabba till Thomas:

Berguv	-	✓	Fältpiplärka
Drag	-	✓	Microbirding
Gryning	-	✓	Skymning
✓ Vår	-		Höst
Sträckskådning	-	✓	Häckskådning

Ulrika Tollgren

Thomas rekommenderar: Fästan

Fästan kallas området som i väster avgränsas av cykelvägen på den gamla banvallen mellan Olseröd och Maglehem och sedan sträcker sig ut mot havet i öster.

foto: Thomas Lindblad

Banvallen omges av lövskog, fruktodlingar och hagar.

Dessa skådarmarker är omväxlande med magra sandiga hedar, igenväxande betesmarker, fruktodlingar, odlingsmarker och fina lövskogar av bok, hassel och ask. Fågellivet är rikt, med alla spettarna, skogsduvor, trädlärkor och dubbeltrastar. Senare på våren kommer sommargyllingen och i hagmarkerna finns gott om törnskator. Trots att få skådare har hittat in i denna pärla har här även påträffats en hel del riktigt spännande arter såsom ängshök, bergguv, höksångare och svart stork. Dessa marker bör avnjutas med alla sinnen utan brådska!

Men man får inte förglömma havet och stranden som även den bjuder på ständiga överraskningar och här har det

foto: Thomas Lindblad

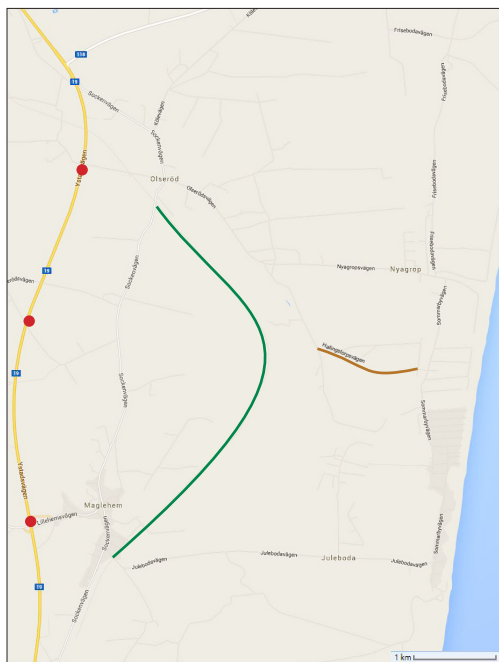
Har man tur kan man både få höra och se sommargylling som håller till i området på senvåren.

Mager hagmark på väg ner till havet.

flera gånger rapporterats vittrut, tretåig mås och svartnäbbad islom. På våren och hösten går sträcken heta och under vinterhalvåret ses här ofta fiskande lommar, svärter och alfåglar.

Den lättaste entrén är från banvallen eller ifrån parkeringen vid Hallingstorp, som är det enda stället där man kommer in med bil i området. Kommer du med Skåneexpressen (3 mot Simrishamn eller 4 mot Ystad) finns det 3 hållplatser att välja på Olserödsvägen, Hasslavägen eller Lillehemsvägen, Maglehem. Sedan är det bara att ta sig till fots i riktning ut mot havet!

- Banvallen mellan Maglehem och Olseröd
- Hallingstorpssvägen (näs från Olseröd)
- De 3 busshållplatserna på Ystadvägen

Avståndet mellan Maglehem och havet är drygt 3 km.

Ulrika Tollgren

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2015 för NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen har under året bestått av följande personer

Nils Waldemarsson	ordförande
Jan Linder	vice ordförande
Josefin Svensson	sekreterare
Jan-Åke Nilsson	kassör
Greger Flyckt	
Linda Niklasson	
Ulrika Tollgren	

Revisorer

Mårten Björnsson	ordinarie
Christer Ahlquist	ordinarie
Ulf Jungbeck	suppleant
Hans Cronert	suppleant

Valberedning

Glenn Nilsson	sammankallande
Sven Birkedal	
Evert Valfridsson	

Kommittéer, fonder, representanter

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov	sammankallande & webbmaster
Ulrika Tollgren	ansvarig utgivare
Sven Birkedal	

Fågelstationskommitté (NHF)

Greger Flyckt	sammankallande
Göran Flyckt	
Patrik Olofsson	

Programkommitté

Evert Valfridsson	sammankallande
Ulrika Tollgren	
Linda Niklasson	

Lokal rapportkommittén (lrk)

Nils Waldemarsson	sammankallande
Greger Flyckt	rapportmottagare
Emil Andersson Fristedt	
Hans Cronert	
Göran Flyckt	
Thomas Lindblad	
Jan Linder	
Christer Neideman	
Linda Niklasson	
Ulf Sjölin	

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov	sammankallande
Jan Linder	ansvarig utgivare
Sven Birkedal	bildredaktör
Emil Andersson Fristedt	
Lars Göte Nilsson	

Erik Schönbecks donation

styrelsen

Samrådsgruppen för Biosfärområde

Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Kommunornitologer i Skånska Fågelnätet

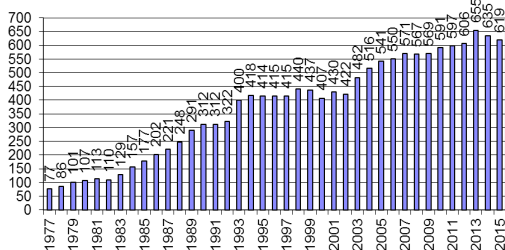
Nils Waldemarsson	Bromölla
Nils Waldemarsson	Kristianstad

Arbetsgruppen Grågåsförvaltning

Nils Waldemarsson

Medlemsantal och medlemsavgift

Under 2015 var antalet medlemmar 619, en minskning med 16 medlemmar från föregående år (se diagram).

Av medlemmarna var 447 fullbetalande, 25 ej betalande (utbytesprenumerationer), 3 ungdom, 12 ungdom/familjemedlemmar, och resterande 132 var familjemedlemmar.

Årsavgiften 2015 var 125 kr för fullbetalande, 25 kr för ungdomar och 25 kr för familjemedlemmar.

Sammanträden, möten och studieverksamhet.

Efter årsmötet 26/2 2015 berättade Hans Cronert, i ord och bild, om sin resa till Klippiga bergen och prärien i USA.

Styrelsen har haft sammanträde vid sex tillfällen under verksamhetsåret (8/3, 24/5, 9/8, 18/10, 6/12 och 7/2 2016).

Under våren och hösten 2015 fortsatte våra framgångsrika studiecirklar genom den numera traditionella fågelcirkeln ledd av Evert Valfridsson.

Därvid har även praktiska moment som en omfattande holttillverkning ingått.

Grupperna har haft ett trettiotal egna inomöten och exkursioner utöver klubbens ordinarie programverksamhet.

Fem medlemsmöten med föredrag, bildvisningar m.m har anordnats under året:

”Fågelgizning” med Greger Flyckt 5/2, ”Vi tränar labbar” med Greger Flyckt 1/9, ”Få-

gelskådarskola kring rovfåglar” även denna gång med Greger Flyckt 15/9, ”Fågelbilder” med Henry Rönnerberg 12/11 och ”Everglades - amerikanskt vattenrike” med Christer Neide- man 25/11.

Vidare genomfördes en utbildning i nya Art- portalen av Jan Linder 26/11. Därutöver har vi i samarbete med naturum utannonserat ett flertal av deras arrangemang som berör fåglar. Dessutom har vi deltagit i naturums program- råd.

Exkursioner

På klubbexkursionerna träffas medlemmarna och lär känna varandra under fältmässiga för- hållanden.

Man bekantar sig med olika fågellokaler, hem- traktens såväl som mera avlägsna resmål, och övar upp sina fältkunskaper under erfaren led- ning.

Samverkan om programpunkter har skett med såväl Studieförbundet Sydost som Natur- skyddsföreningen och naturum.

Under 2015 bjöds på cirka 75 tillfällen för medlemmarna att träffas i fält!

Förutom örnräkningen, örndagen, de många trankvällarna och Fågelskådningens dag så är klubbens sju gåsräkningar och inräkningen av övernattande glador i december också exkur- sioner öppna för alla medlemmar.

Evert har som vanligt vandrat Linnérundan drygt 20 gånger under året. Detta ger medlem- marna en chans att verkligen följa årets skift- ningar i vår närmatur. Den 175:e Linnérundan genomfördes på Luciadagen den 13/12!

Våra ”hemma-markerna” i övrigt besöktes vid fyra tillfällen – dessa exkursioner går till den eller de lokaler som för dagen har mest att er- bjuda av fåglar inom vårt rapportområde.

Vintern längs ostkusten besöktes 18/1, örn- bussen avgick till Tosteberga/Landön 1/2, vandring gjordes längs Skråbeån 28/2, tidiga vårtecken letades på Tosteberga ängar 22/3, det spanades sträck vid Kåseberga 28/3 och

vårfåglar på Håslövs ängar 6/4, vårkänslor vid den nyanlagda våtmarken vid Lunkeskog vidtog 19/4, de numera fåtaliga orrarna på Fjällmossen söktes 25/4, både vårfåglar och vårblommor hittades på Lingenäset 26/4, det gicks en ”fågelrunda” på golfbanan i Åhus 2/5, den nyanlagda våtmarken vid Hamilton Hill besöktes 6/5, fågeltornskamp utkämpades 9/5, det nyrenoverade fågeltornet i Äspet återinvigdes 13/5, det skådades på Ripa Sandar 31/5 och det informerades om storkarna i Viby 13/6.

Under juli blev det sedvanlig vadarspaning i Äspet vid tre olika tillfällen 12/7, 19/7 och 26/7.13/7, en vandring längs Skåneleden vid Vesslarp gjordes 19/8, liksom sträckskådning vid Juleboda 19/9 och 11/10, höstfågellarna på Näsbyfält besågs 20/9,

Euro Birdwatch bjöds det på vid två tillfällen; Friseboda 3/10 och Håslövs ängar 4/10.

Exkursionsåret avslutades med den traditionella Annandagsvandringen, denna gång till längs Linnérundan 26/12.

Fågelklubbens medlemmar guidar också tillresta skådargrupper från andra delar av landet liksom studiecirkel från andra studieorganisationer.

Inventeringar, räkningar m.m.

Fågelklubben genomför årligen ett antal inventeringar och räkningar i egen regi. Vi deltar självklart också i inventeringar och övervakning som arrangerats av andra.

Följande verksamheter genomfördes under 2015:

- Örnräkning 3/1.
- Gåsräkning i mitten av varje månad januari-mars och sept-dec. Därvid har antalet rasbestämda sädgäss ökat väsentligt under året.
- And- och sjöfågelräkning i mitten av januari.
- Inventering av fiskgjuse och storlom i Ivösjön.

- Inventering av övervintrande glador.
- Varit behjälpliga vid inventering av rödspov.
- Inventering genom boräkning på öarna Saltholmen och Kalvaholm i skärgården.
- Inventering av häckande storskarv i skärgården och Ivösjön.
- Inventering av vår- och höstrastande tranor.
- Inventering av anlagda våtmarker i bl a Vinneådalén.
- Inventering av rastande kentska tärnor i Äspet.

Under året har en mängd fågelarter och individer synts i vårt verksamhetsområde som inneburit en omfattande årslista.

foto: Lars Göte Nilsson

Tajgablåstjärt

Ett förstafynd för området finns från året; tajgablåstjärt vid Friseboda 31/10 till 2/11.

Precis som tidigare har det lokalskådats med KriX, och under 2015 såg dessa preliminärt totalt 243 arter i kommunen.

För den som vill få ytterligare en källa till information om fågelobservationer och skådning i kommunen, samt se fina foton tagna av lokala skådare, rekommenderas ett besök på KriX

hemsida: www.microbirding.se - klicka dig vidare till Kristianstads kommun.

Fågelskydd, skrivelser, publikationer och andra aktiviteter

Genom skrivelser, möten och personliga kontakter har klubben under 2015 agerat i följande frågor:

- Deltagit i Studieförbundets årsmöte.
- Fortsatt som medlemmar i Lomföreningen och Örn 72 samt förnyat klubbens storkfadderskap, innehaft medlemskap i Tåkerns Fältstation.
- För 27:e året i rad arrangerat Fågelskådningens dag för allmänheten, denna gång på Linnérundan 10/5.
- Genomfört Örndagen i Tosteberga 25/1.
- I samarbete med SkOF eller själv yttrat oss kring prospekt på vindkraftverk som lagts fram för vårt område. Dessa yttrande berör under året särskilt Tolseröd - Borrestad.
- Tillsammans med andra ideella organisationer och Kristianstad kommun fullföljt ett LONA-projekt och förberett ansökan om ett nytt sådant kring ansvarsarter. Fågelklubben har valt fältpiplärka som ansvarsart.
- Fortsatt fiskgjuseprojektet i Ivösjö i egen regi med stöd av medel från Bromölla miljö- och kulturmiljöfond. Under 2015 med följande resultat: 7 lyckade häckningar med 16 ungar.
- Tillsammans med fågelstationen kontrollerat örnhäckningarna i området.
- Genomfört möten och informationsutbyte inom den återupprättade vadargruppen med inriktning på strandängsvadarna i Vattenriket
- Deltagit i Svensk Fågeltaxerings nationella våtmarksinventeringen.
- Genomfört vinterfågelmätning i Kristianstad tätort. Cirka 700 kg fågelfrö har använts.
- Yttrat oss angående lokala miljömål i Kristianstad kommun.
- Yttrat oss angående Naturvårdsprogrammet 2015-2020 i Kristianstad kommun.
- Lämnat önskemål och förslag på åtgärder kring ett antal besöksanläggningar/platser i Kristianstad kommun.
- Fortsatt agerat genom bl a skrift och mailväxling kring Kristianstad kommuns skyddsjakt på råka. Även kontaktat Bromölla kommun där beslutet ingen kommunal skyddsjakt på råka fortfarande gäller.
- Svarat på remiss angående Mosslanda naturreservat.
- Haft fortsatta kontakter med länsstyrelsen angående beträdnadsförbud på Enö.
- Agerat för ökad skådaraktivitet i Bromölla kommun.
- Inskaffat mer informationsmaterial och profilprylar till klubben.
- Medverkat vid Biosfärområdets 10-årsfirande.
- Genomfört utredning angående upphittade ägg i Tivoliparken. Befanns vara dvärghönsägg!
- Lämnat synpunkter till skötselorganisationen för Äspet angående skyltning och avspärrningar när tillträdesförbud gäller. Vidare även behovet av vissa förbättringar i tornet.
- Fortsatt projektet med göktyteholkar och bl a ringmärkt 10 ungar i en häckning.
- Yttrat oss och samverkat med Skogstyrelsen och repr för markägare inför avverkningar intill örnbö och andra känsliga arter.
- Lämnat kompletterade koordinater till Skogstyrelsen avseende örnhäckningar.
- Informerat nya kommunekologen i Bromölla kring fågelskyddsärenden i kommunen såväl teoretiskt som i fält.
- Deltagit i Gåskunskapsdag.

- Yttrat oss kring utökad täktverksamhet vid kalkbrottet i Önnestad/Ullstorp.
- Lämnat ekonomiskt stöd till "Livat i holken".
- Röjt tärnlokal på Trueskär under hösten.
- Deltagit i Skånska fågelskyddsmötet tillsammans med andra skånska fågelklubbar.
- Sammanställt och skickat årlig rapport över tillståndet hos fågelfaunan i skärgården.
- Delat ut medel ur Erik Schönbecks donation till fortsatt ringmärkning på Näsby fält.
- Deltagit i konferens Biosfär 2015.
- Varit medlemmar i Skräbeåns vattenråd.
- Varit medlemmar i Helgeåns vattenråd.
- Deltagit i Vattenrikets trangrupp och genomfört regelbundna tranräkningar vid Pulken under den period då tranorna rastar i vårt område.
- Varit medlemmar i Svenska Trangruppen.
- Genomfört "Trankvällar" i samband med tranräkningarna och dessutom informerat allmänheten, totalt vid ett 30-tal tillfällen.
- Deltagit i möten med Samrådsgruppen för biosfärsområde Kristianstads Vattenrike.
- Deltagit i Ivösjökommitténs möten.
- Fortsatt att presentera klubbens verksamhet på hemsidan under den kända adressen www.spoven.com med Patrick Tollgren Lazarov som webbmaster.
- Fågelklubben har fortsatt funnits med på Facebook. Verksamheten där utvecklas.
- Varit medlemmar i stödföreningen Vattenrikets vänner.
- Samarbetat med SkOF och SkNF i Storkprojektet och varit faddrar för ett storkpar.
- Sammanställt årsrapporten för 2014
- Deltagit i arbetet kring grågåsförvaltningen

Den utåtriktade verksamheten för såväl medlemmar som allmänheten har under året varit ännu intensivare än tidigare inte minst genom den allt mer utökade informationen till allmänheten i samband med de vårrastande tranorna i Pulken.

Flera viktiga ärenden under året har berört avverkning vid och kring örnhäckningar. Formerna för såväl samverkan med Skogsstyrelsen som markägarna har utvecklats positivt.

Styrelsen har beslutat tilldela Greger Flykt fågelklubbens årliga pris med följande motive-ring; för sitt betydelsefulla mångåriga engagemang för inventeringar och årsrapporter.

***För styrelsen i Nordöstra Skånes Fågelklubb
Nils Waldemarsson ordförande***

Nedre Helgeåns fågelstation 2015

Under året har fågelstationen drivit eller deltagit i följande projekt:

- Inventering, ringmärkning och uppföljning av kustlevande tärnor, främst skräntärna.
- Pärlo- och sparvuggleprojektet. Vi har satt upp några fler holkar, lagat trasiga, flyttat några och kontrollerat de ca 70 uggleholkar som sitter uppe i norra delen av Kristianstad kommun. Under året har ett sparvugglepar genomfört en lyckad häckning i våra holkar.
- Inventerat och kontrollerat häckningsresultatet för områdets häckande örnar. Under 2015 noterades endast 4-5 par havsörn och 2 par kungsörn i permanenta revir. För havsörnarnas del blev det 3 lyckade häckningar med 5 flygga ungar. Kungsörnsparen fick ut en respektive två ungar. Det var den andra dubbelkullen någonsin i vårt område (första 2014) men denna gång var det grannparet som lyckades bäst.
- Stationen har hjälpt projekt berguv med ringmärkning av boungar och ungar som släppts fria.

- Assisterat Roine Strandberg, Lunds universitet, i hans arbete med satellitsändare/ljusloggrar på bruna kärrhökar, fiskgjusar, törnskator, fisk-, silver-, svart-, och kentska tärnor.
- Projekt Svarttärna fortsatte under året med inventering och uppföljning av häckningsresultat. Cirka 17 par häckade i Vattenriket (Hercules dammar) men pga störningar och predation blev endast 2 ungar flygfärdiga.
- Fågelstationen är artvaktare för ängshök. För ängshökens del så kartläggs områdets häckande par och häckningsresultatet följs upp. 1 par sågs vid upprepade tillfällen tidigt under häckningssäsongen i lämplig biotop, men inga observationer finns som tyder på en lyckad häckning.

Ringmärkning

Under 2015 ringmärktes 569 fåglar av 14 olika arter vilket för andra året i rad är ett lågt antal. För att hitta lägre märksiffror behöver vi gå tillbaka till 2006 (538 st).

I vanlig ordning stod ringmärkningen av boungar i holkar i skogsområdena norr om Vånga för den ojämförligt största delen av den totala ringmärkningen. Totalt märktes under året 516 st. Vanligast var talgoxe (208), blåmes (158) och svartvit flugsnappare (112).

Inom ramen för studier vid Lunds universitet försågs ett flertal fåglar med ljusloggrar. I samband med detta arbete ringmärktes följande arter: brun kärrhök 7, fiskgjuse 3 och törnskata 7.

Det årliga arbetet med våra tärnor resulterade i följande ringmärkta; kentska tärna 2, fisktärna 10 och svarttärna 13. Av de märkta tärnorna försågs majoriteten med ljusloggrar.

6 berguvar försågs med ring, samtliga uppfödda inom projekt berguv som släpper årets ungar fria på lämpliga häcklokaler. Ytterligare 2 ungar från en häckning i det fria ringmärktes också.

Kontroller och återfynd

Endast 7 återfynd/kontroller kom in under 2015, vilket är ett rekordlåg antal.

Trots att rovfågelmärkningen på godsen har upphört står fortfarande duvhöken för flest återfynd med 3 st. En fjolårsfågel flög in i en fönsterruta i februari utanför Kalmar och dog. Ytterligare en fågel han bli nästan 6 år innan den hittades död i februari utanför Vollsjo. Sista återfyndet var en 11 år gammal fågel som hittades på stranden vid Yngsjö i slutet av augusti.

Årets återfynd visar att vintern ofta är ett nålsöga som ganska många duvhökar inte klarar, utan de dukar under av svält och olika sorters olyckor.

Ormvråkarna lever farligt långs de svenska vågarna. Tyvärr blev en av våra märkta påkörd av en bil utanför Huaröd när den satt och åt på en bildödad hare i mitten av januari.

En ung havstrut kunde läsas av på stranden utanför Juleboda i början av november. Fågeln var märkt som dununge i Finska skärgården 5 månader tidigare.

Fortfarande trillar det in äldre kontroller av kentska tärnor som vi märkt som boungar utanför Tosteberga. En boung märkt 2005 kontrollerades 6 år senare i augusti utanför Gdansk i Polen.

I samband med loggermärkning ringmärktes ganska många svarttärnor i Herculesdammarna. Drygt en månad senare (augusti) kontrollerades en av dessa i Holland på väg till övervintringsområdena utanför Afrika.

För Nedre Helgeåns fågelstation

Greger & Göran Flyckt och Patrik Olofsson

Föreningstidskriften SPOVEN, webbsidan och Sociala medier 2015

Tidsskriften SPOVEN

SPOVEN ges ut av Nordöstra Skånes Fågelklubb. Tidskriften är ett av klubbens redskap för att kommunicera med sina medlemmar.

Under året har SPOVEN kommit ut med 4 nummer, sammanlagt 216 sidor. Alla fullbetalande medlemmar och ungdomsmedlemmar får tidskriften utan extra kostnad. Tidskriftens finns från och med i år att läsa i sin helhet på fågelklubbens hemsida och publiceras 2 månader efter den kommit ut till medlemmarna.

Under 2015 har vi fått en ny medarbetare i redaktionen: Lars Göte Nilsson. Redaktionen har haft ett planeringsmöte inför varje nummer och består av följande personer: Patrick Tollgren Lazarov (sammankallande), Jan Linder (Ansvarig utgivare SPOVEN), Ulrika Tollgren (ansvarig utgivare hemsidan), Emil Andersson, Lars Göte Nilsson. Sven Birkedal (bildredaktör), Nils Waldemarsson (representant för styrelsen)

Liksom tidigare år har SPOVEN utbytesprenumeration med ett antal andra föreningar/institutioner, nämligen:

- Östergötlands läns Ornitologiska Förening
- Göingebygdens Biologiska Förening
- Göteborgs Ornitologiska Förening
- Kullabygdens Ornitologiska Förening
- Närkes Ornitologiska Förening
- Norsk Ornitologisk Forening
- Rosenlunds Ornitologiska Klubb i Jönköping
- Tåkerns fältstation
- Varbergs Ornitologiska Förening
- Västblekinges Ornitologiska Förening
- Värmlands Ornitologiska Förening
- Naturum, Vattenriket

Hemsidan www.spoven.com

Vår hemsida administreras och uppdateras av Patrick Tollgren Lazarov och ansvarig utgivare är Ulrika Tollgren. På sidan finns information om klubbens verksamhet och kontaktuppgifter till de aktiva. Klubbens program publice-

ras fortlöpande här hittar man information om eventuella ändringar i programmet. Även inskickade exkursionsreferat och aktuella inventeringssiffror från t ex gåsräkningarna finns publicerade här. Hemsidan innehåller även gamla nummer av Spoven som går att ladda ner som PDF.

Hemsidan huserar även NSF Obsbok som används flitigt trots Krix, artportalen och Bird Alarm.

Sociala medier

Vi har en föreningssida och en gruppssida på Facebook. Föreningssidan är mer formell och här publicerar vi nyheter och program med fågelklubben som avsändare.

Gruppssidan är mer informell och alla publiceringar sker av enskilda personer. Här publiceras förutom nyheter och program även obsar, tips och andra saker.

Föreningssida:

www.facebook.com/NordostraSkanesFagelklubb

Gruppssida:

www.facebook.com/groups/328750133869867

Föreningssidan har 5 administratörer: Patrick Tollgren Lazarov, Ulrika Tollgren, Thomas

Lindblad, Evert Valfridsson och Anette Strand.

Gruppssidan har 7 administratörer: Patrick Tollgren Lazarov, Ulrika Tollgren, Hans Cronert, Jan Linder, Evert Valfridsson, Thomas Lindblad och Anette Strand.

Eftersom inlägg i grupper visas på medlemmars tidslinje så är det mer aktiviteter i gruppen än på föreningssidan. Gruppen har idag 155 medlemmar, en ökning med 48 personer under 2015.

För Spovenredaktionen och IT-kommittén

Patrick Tollgren Lazarov

Styrelsen

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 15 november – 15 februari

av Ulf Sjölin och Ulrika Tollgren

De flesta fynden är hämtade från "rapportsystemet för fåglar" på Artportalen <http://www.artportalen.se> Det finns fler observationer att finna på <http://www.spoven.com> under menyn Aktuella Obsar. Du kan själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla obsar är inrapporterade inom föreningens område. Ha i åtanke att alla observationerna ännu inte är granskade av någon raritetskommitté (RK eller RRK).

Vinterperioden har inte bjudit på alltför många överraskningar men fjällgäss är vi inte så bortskämda med. En individ noterades vid Vittskövle i slutet av november och så var det 1 individ som syntes vid Gälltofta den 16 januari och i Tosteberga dagen efter. Januariobsarna bör ha varit en och samma gås men om detta även gällde novemborgåsen lär vi aldrig få svar på.

Kustlokalerna har bjudit på en av vardera svartnäbbad islom, dvärgbeckasin, kaspisk

trut, tretåig mås och jorduggla men annars har det varit inlandet och då området omkring Råbelöfssjön varit betydligt hetare. Sjön i området kring Balsby har haft stora mängder vigg, brunand och sothöna och som guldkant till detta även dvärgbeckasin och ägretthäger. Kungsfiskare och smådopping liksom vattenrall har också hållit till vid Balsbysjöns utlopp.

Även snösiska har skådats här, liksom vid äppelodlingarna norr om Österlövs. Dessa

foto: Christer Neideman

Dvärgbeckasin

odlingar har hyst stora flockar av trastar och sidensvansar men även siskor och en och en annan varfågel. Ekestad har bjudit på övervintrande rördrom vid hägerkolonin vid Tomarpsbäcken. En morgon spelade oväntat en sparvuggla vid en matning i norra delen av byn till glädje för 2 lag i KriX vinterrally.

Vintermatningarna har i år haft få bo/bergfinksflockar, men däremot gott om övervintrande rödhakar och gärdsmygar. Däremot visar artportalen märkligt nog endast på en enda rapporterad svarthätta under perioden och detta var hemma hos under-tecknad i Arkelstorp. På rovfågelsfronten kan nämnas att Gaddaröd gav en oväntad decemberobservation av brun glada.

Artportalen:

<http://www.artportalen.se>

Obsboken:

<http://tinyurl.com/qcgu8rl>

Gåsräkningen sep 2015 - mar 2016

Art	13 sep	17 okt	14 nov	12 dec	16 jan	13 feb	12 mar
Sädgås obestämd	-	-	331	48	2 748	3 000	-
Skogssädgås	-	-	1 864	13 186	7 250	8 646	-
Tundrasädgås	-	-	660	6 875	3 601	1 009	-
Spetsbergsgås	-	-	1	53	21	2	-
Blåsgås	-	66	119	638	294	283	-
Fjällgås	-	-	-	-	1	-	-
Grågås	7 524	6 098	11 619	3 808	1 848	4 903	-
Grå x kanadagås	-	-	1	12	-	-	-
Kanadagås	32	20	267	4 647	2 663	2 434	-
Vitkindad gås	2 310	10 149	22 150	9 510	1 047	868	-
Prutgås	-	-	-	-	-	-	-
Rödhalsad gås	-	-	-	-	-	-	-
Strippgås	-	-	-	-	-	-	-
Totalsumma	9 866	16 333	37 012	38 777	19 473	21 145	-

foto Linda Niklasson

Ågretthäger

foto: Ulrika Tollgren

Övervintrande svarthätta.

Art	Plats	Individ
Mindre sångsvan	Ugerup 5/12	4
	Yngsjö kapell 5/12-6/12	4
	Gyetorp 31/1	1
Spetsbergsgås	Vittskövle 28/11-5/12	2-30
	Vanneberga (ksd) 29/11	1
	Furuboda 29/11-5/2 (6/12)	1-119
Fjällgås	Vittskövle 28/11	1
	Gälltofta 16/1	1
	Tosteberga ängar 17/1	1
Svartnäbbad islom	Juleboda 2/1	1
Rördrom	Tomarp 26/1	1
Ägretthäger	Viby äng 30/12	1
	Balsby 3/1	1
Brun glada	Gaddaröd Segesholmsån 5/12	1
Dvärgbeckasin	Äspet 24/11	1
	Balsby 3/1, 9/1, 16/1	1
Kaspisk trut	Åhus hamn 31/1	1
Tretåig mås	Friseboda 3/1	1
Sparvuggla	Ekestad 30/1	1
Jorduggla	Äspet 17/1	1
Svarthätta	Arkelstorp 31/1-7/2	1
Snösiska	Balsby bron 23/11	1
	Österlövs hus 30/11	1

Ulf Sjölin & Ulrika Tollgren

Sångarkurs våren 2016

Det är dags att öva oss på våra sångare - såväl till läte och utseende som biotop. Gösta Peper och Nils Waldemarsson vägleder i detta.

Vi varvar 3 inomöte med 3
exkursioner enligt följande:

Innemöte 1

Onsdagen den 27/4 kl 18.30

Exkursion 1

Lördagen den 30/4 morgon

Innemöte 2

Onsdagen den 4/5 kl 18.30

Exkursion 2

Måndagen den 9/5 kväll

Innemöte 3

Onsdagen 1/6 kl 18.30

Exkursion 3

Lördagen 4/6 morgon

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Lundsångare, förvillande lik en Lövsångare, ända tills den öppnar näbben och börjar sjunga.

Innemötena är i Studieförbundets lokaler, V Storgatan 51H, Kristianstad.

Exkursion 1 och 2 genomförs i Kristianstads närområde. Exkursion 3 eventuellt utanför kommunen. Detaljer meddelas i samband med första inomötet.

Kursavgiften är 100 kr och förutsätter medlemskap i fågelklubben. Anmälan sker senast 2016-04-20 till nils.waldemarsson@swipnet.se (helst via mail) eller telefon 0456-28122 eller 0706-526311.

Vi maximerar antalet deltagare till 12 personer, först till kvarn....

Nils Waldemarsson & Gösta Peper

Örndagen 24 januari

Av Nils Waldemarsson

I 40 år har familjen Jarnemo släpat örnfoder ut till kusten. Och i 13 år har fågelklubben genomfört Örndagen vid Tosteberga bodar. Men varje gång är det lika ovisst. Kommer vi att se några örnar? Hur blir vädret? Kommer det några besökare? Men visst kom det både örnar och besökare även denna gång.

foto: Linda Niklasson

Besökarna kunde njuta av örarna från Tosteberga hamn.

Vi som var tidigt på plats hade god sikt mot åteln. Åtskilliga havsörnar fanns på plats. Men det var ju varnat för dimma i övergången från kall väderlek till mild sådan. Efter en timme så kom dimman och det blev lite som för ormtjusaren på Kiviks marknad. Vi, Lars Jarnemo, Christer Neideman, undertecknad och alla andra klubbmedlemmar, fick mest berätta om örarna. Men det ökande antalet besökare var tålmodiga och stärkte sig med varm korv och kaffe som byalaget i Tosteberga förträffligt serverade.

En adult havsörn måste nästan ha känt på sig behovet av att visa upp sig. Den gjorde flera jaktförsök på änder vid en vak strax väster om hamnen. Uppträdandet visade tydligt artens jaktbeteende på änder och skedde på ett ovanligt och oskyggt avstånd från den månghövadade besökarskaran.

Strax efter tolv så ökade plötsligt sikten markant och det gick åter utmärkt att se örarna vid åteln. Minst 19 exemplar räknades in. Totalantalet går inte att ange då det skedde ett visst utbyte av individer hela tiden.

foto: Linda Niklasson

Klubben hade försäljning av pins och vykort och många frågor ställdes och besvarades.

Antalet besökare uppgick däremot totalt till minst 250 st. Vi tackar för besökarnas uppmärksamhet och särskilt för det goda samarbetet med byalag, hamnförening och innevånare i Tosteberga. Jag tycker att det här är ett utmärkt exempel på samverkan mellan olika ideella organisationer och dess medlemmar.

foto: Linda Niklasson

Lars Janemo berättade om havsörnens framgångssaga.

Nils Waldemarsson

Upprop Bromölla kommun 2015

- hur gick det?

I en artikel i Spoven nr 2/2015 konstaterade undertecknad att Bromölla kommun är klart underskattad bland fågelskådare.

Fler borde förlägga åtminstone en del av sin skådartid till denna kommun.

Som ett led i att stimulera detta beslutade fågelklubbens styrelse att lotta ut en akvarell målad av Carl-Christian Tofte bland de skådare som under år 2015 passerade 100 sedda arter i kommunen.

Att döma av på Artportalen inrapporterade observationer var det inte många som nappade på detta. Förutom undertecknad var det endast två personer ytterligare som antog utmaningen, men vi tre gjorde det i alla fall med besked. Vi ökade på våra respektive Bromöllalistor med 54, 69 och 114 arter och landade på respektive 109, 104 och 118.

Inför 2016 blir det ingen ny tävling, men förhoppningsvis kommer skådaraktiviteten att öka i kommunen av ett helt annat skäl. Från och med just passerat årsskifte

ingår kommunen nämligen i den illustrerade skaran av Microbirdingkommuner, dvs kommuner inom vilka det finns ett antal entusiastiska skådare som brinner för att skåda lokalt under former som är såväl sociala som tävlingsinriktade. Kommunen har kopplats till Kristianstads kommuns

Microbirdingaktivitet (under namnet KriX+) och det borgar för att det blir en hel del skådartid förlagd till Bromölla fortsättningsvis.

Välkomna att anmäla er till KriX+, som ni hittar på www.microbirding.se

Nå, men hur gick det då i 2015 års tävling undrar åtminstone de deltagande?

Eftersom undertecknad initierat det hela och dessutom tjuvstartade innan uppropet kom i Spoven nr 2, så har jag deltagit utom tävlan. Vilket innebär att de båda övriga deltagarna fick en fifty-fifty-chans.

Lottningen skedde under styrelsemötet den 7/2 och vinnare blev: Ulrika Tollgren

Styrelsen gratulerar till vinsten!

Janne Linder

Örnräkning 2 januari 2016

av Nils Waldemarsson

Årets örnräkning blev vädermässigt en prövande verksamhet. Vi fick kanske därför en något annorlunda fördelning av havsörnarna än vanligt. Antalet var dessutom lite lägre än under de senaste åren. Däremot sågs glädjande nog många kungsörnar.

Foto: Anders Jarnemo

Två unga havsörnar.

Örn har vi räknat i 40 år, dvs ända sen klubben bildades 1976. Olika förutsättningar har gällt över åren, både när det gäller väderleken och resultatet. Efter en mild december med enbart enstaka korta besök av kung Bore blev örnräkningsdagen en bister historia med stark ostvind, enstaka minusgrader och efterhand ett tilltagande antal snöbyar. Detta påverkade både örnar och räknare. Vissa observatörer kammade noll medan andra upplevde större antal örnar på sina observationsplatser än på mycket länge.

Som vanligt var räkningen indelad i cirka 25 olika områden. Dessa bevakades från gryningen fram till kl tolv. Örnarnas ålder, där så är möjligt, flygriktningar och klockslag noterades. Som vanligt satt Anders Jarnemo i kojan vid åtelplatsen. Denna gång under tuffa omständigheter. Vind och snöglop rakt in i observationsöppningarna i den ostliga vinden. Dessutom så hade de tre väl tilltagna paketen med "örngodis", lungor och strupar, töat. Detta innebar att örnarna inte stannade kvar på åteln utan snappade till sig en bit och for iväg.

Havsörn

Fördelningen av havsörnarna svarade denna gång inte upp mot ”normalbilden”. Detta får förmodligen tillskrivas väderleksförutsättningarna och tillgång på födoresurser. Således sågs enbart 2 havsörnar i Ivösjön i gryningen. Dessa lämnade sedan mot syd varför de förmodligen räknats på annan plats. Vid Araslövssjön - Isternäset - Hammarsjön fanns betydligt färre örnar än vanligt. Däremot fanns större koncentrationer än vanligt vid Odersberga och i området söder om Egeside. Födoresurser i dessa områden är en trolig anledning.

Observationerna vid åteln ute vid kusten var som vanligt centrala, trots besvärliga omständigheter. Fram till kl 12 hade minst 17 örnar, därav 4 märkta och minst 13 omärkta, besökt matplatsen. Tillsammans med ett antal unika observationer i andra delar av området handlar det om minst 27 örnar i kustområdet och dess närhet. Antalet märkta var ovanligt få. Men dessa var samtliga trogna stamgäster då de alla fyra även hade observerats på matningen under föregående matningssäsong. Tidigare har proportionellt fler örnar varit märkta i samband med avläsningar vid örnräkningen. Detta kan möjligen spegla att efterhand som antalet häckningar ökat har inte märkarna hunnit med att märka i ett ökande antal bon.

De märkta som sågs fördelade sig då på följande vis:

Tre st från svenska ostkusten enligt följande:

2 st kläckta 2014

1 st kläckt 2013

samt:

1 st kläckt 2007, Wasa skärgård, Finland

De omärkta som Anders noterade fördelade sig åldersmässigt som följer:

4 st kläckta 2015

4 st kläckta 2014

1 st kläckt 2013

1 st kläckt 2012

3 st adulta

Åldersfördelningen visar som vanligt på en överväldigande majoritet av yngre eller åldersbestämda fåglar. Det antas vanligen att huvuddelen av de adulta utgörs av våra egna revirhållande örnar. Men liksom de senaste åren fanns något fler adulta örnar än som motsvarar antalet häckande par i området. Flera av dessa adulta örnar är inte från området. Vilket bevisas genom t ex avläsningen vid åteln av örnen från Wasa skärgård.

Genom bevakningen så har vi kunnat få en god uppfattning om hur örarna förflyttade sig eller uppehöll sig och därmed undvika dubbelräkning. Därför kan nedanstående sammanställning ses som ett tämligen tillförlitligt minimiantal. Antalet observerade havsörnar understiger fjolårets rekordantal med drygt 20 individer. Men detta speglar inte en nedgång i vare sig antalet övervintande örnar eller beståndet i övrigt. Detta får tillskrivas rådande väderleksomständigheter, särskilt kännbar ute vid kusten, som endast de tappreste örarna och samtliga örnräknare trotsade.

Att denna teori äger sin giltighet bevisades en vecka senare. Anders Jarnemo bevakade då åteln under gynnsamma omständigheter under hela lördagen den 9 januari. Då noterade han 23 märkta och minst lika många omärkta havsörnar.

Antalet havsörnar i Kristianstad och Bromölla kommun 2016-01-02:

Lokal	Antal	Adult	Yngre/ob.ålder
Kusten, ink Tr.Ljungby mosse	27	7	20
Ivösjön	0 (2)	0 (1)	0 (1)
Oppmannasjön/Råbelövsjön	7-8	4	3-4
Odersberga	6-7	2	4-5
Araslövssjön	2-3	1	1-2
Hammarsjön	5	2	3
Söder om Hammarsjön	11	1	10
Total	58-61	17	41-44

Kungsörn

Glädjande nog sågs kungsörnar i flera olika områden. I den norra delen av Kristianstad kommun sågs hela 4 individer. Av dessa kan två eller tre vara adulta. Tre av dessa uppehöll sig i området kring Gummastorpasjön. Den fjärde örnen rörde sig i området mellan Råbelövsjön och Oppmannasjön.

I kommunens södra delar sågs minst 3 ex, två av dessa i adult eller närmast adult dräkt. Den tredje var en 2K fågel. Totalt sågs alltså minst 7 kungsörnar. 2015 noterades hela 8 exemplar i vårt räkningsområde men det var ett högt antal. Årets resultat ligger således i paritet med detta.

Våra två kända häckningar i kommunen producerade under 2015 tre ungar, således en dubbelkull. Detta är precis halva antalet av de flygga kungsörnsungarna från de skånska häckningarna under året. Så våra kungsörnar är oerhört viktiga för den lilla skånska stammens fortlevnad.

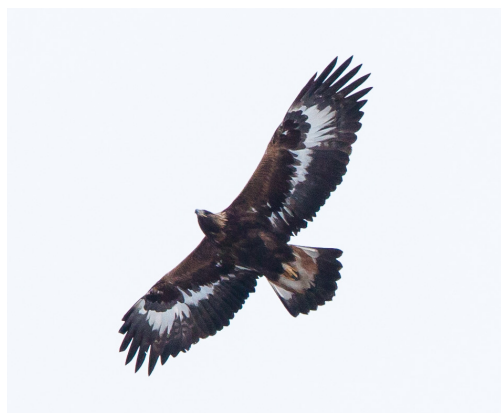

Foto: Hans Cronert

Ung kungsörn.

Tack

Det var lite olika betingelser för alla de tåliga örnräknarna. Vissa såg inga örnar alls medan andra såg örnar nästan hela tiden. Men negativa rapporter är minst lika viktiga. Inte minst för att avgöra hur och om örnarna rör sig i området. Tack alla för insatsen och på återseende vid nästa års örnräkning!

Nils Waldemarsson

Upprop med observandum: Våtmarksfågelinventeringen har bytt namn till sjöfågeltaxeringen!

Text: Ulrika Tollgren

Under 2015 drog SOF – Birdlife Sverige – igång detta långsiktiga inventeringsprojekt av våtmarksfåglar tillsammans med Svensk Fågeltaxering (SFT). Projektet är tänkt att vara löpande under många år framöver och ersatte de tidigare årliga inventeringsarterna. Syftet med sjöfågeltaxeringen är att följa hur antalen av olika våtmarksfåglar i Sverige varierar under häckningstid över en längre tidsserie.

Inventeringen innefattar häckande fåglar kring alla sorters våtmarker - sjöar, åar, strandängar, småvatten och kuster. En av orsakerna till namnbytet (vilket i sig är olyckligt) är att man önskar en bättre bevakning även av större sjöar, strandängar och kuster. En annan orsak är att den ska kunna gå att samordna med de sjöfågeltaxeringar som sedan tidigare genomförts under januari och september.

Trots att många fågelskådare regelbundet besöker våtmarker av olika slag är kunskapen om våtmarkernas fåglar fortfarande otillräcklig och ojäm. För att kunna jämföra resultaten och följa populationstrender är tanken att den som inventerar gör en likadan inventering årligen i maj månad under ett antal år.

Man förbinder sig inte för något, men inventeringsvärdet ligger i att kunna jämföra förändringar över tid. Extra glädjande är att fjolårets inventering lockade många nya inventerare och en betydligt högre an-

del av dessa (22 %) var kvinnor jämfört med övriga inventeringar.

Syftet är alltså att samla in data som i första hand kan användas för att beräkna populationstrender för våtmarksfåglar och som därigenom har ett vetenskapligt värde för biologisk forskning i framtiden.

- Inventeringen omfattar alla typer av våtmarker (utom myrar) vilket innebär att sjöar, vattendrag, småvatten, strandängar och kuststräckor kan ingå
- Inventeringen omfattar fågelarter knutna till vatten och våta miljöer, samt rovfåglar, men inte tättingar. Arter som ingår är lommar, doppingar, hägrar, skarvar, andfåglar, tranor, sumphöns, vadare, måsar, tärnor, kungsfiskare och rovfåglar
- Inventeringen innebär att man räknar förekommande fågelindivider, inte antal häckande par
- Inventeringen sker en gång per år i maj, men den är inte personlig utan kan övertas av en annan inventerare ifall den förste inte har möjlighet att delta. Givetvis kan också flera personer dela på inventeringen tillsammans.

Även om projektet är ett samarbete mellan SOF och SFT är tanken att SOF ska vara huvudman och att de genom regionalförningarna, i Skåne SKOF, ska ta ansvar för att så många platser som möjligt blir

inventerade. Just i Skåne innebär det ingen förändring vid rapporteringen eftersom det är Martin Green, som arbetar på Lunds Universitet med SFT även har rollen som samordnare för detta inom SKOF.

Resultatet för 2015

Under 2015 räknades och rapporterades 28 rutter i Skåne varav 6 var ifrån nordost. I Skåne räknade 5000 fågelindivider av 55 olika arter. Skratmåsen toppar listan med 1 300 individer följt av 1 000 individer av grågås. Gräsand, knipa, sothöna, knölsvan, skäggdopping, gråtrut, vigg, gravand och tofsvipa noterades alla med mellan 100 och 400 individer.

Några intressanta arter vid räkningarna i Skåne 2015:

Art	Summa 2015
Skäggdopping	199
Gråhakedopping	46
Smådopping	9
Snatterand	6
Skedand	4
Rörhöna	21
Sothöna	235
Skärfläcka	34

Sjöfågeltaxeringen satsar nu på att få så många som möjligt av Skånes 45 större sjöar inventerade. Följande önskelista presenterades i Anser (SKOF's tidning) inför 2016:

1. Alla fågeltorn och observationsplattformar
2. Alla klassiska fågelsjöar
3. Så många av Skånes 45 större sjöar som möjligt
4. Rutter beståden av upp till 20 små våtmarker
5. Kuststräckor

Fågelklubben uppskattar ifall ni vill meddela var ni tänker göra er insats så att vi kan planera in riktade insatser mot intressant områden utan täckning. De som redan inför 2015 meddelat sina områden behöver inte göra det ifall insatsen är tänkt att genomföra även i år. Ifall ni meddelar planerade inventeringar ber vi er om möjligt att göra detta senast den 15 april till: ulrika.tollgren@orthanc.se

Mer information om projektet finns att läsa på <http://www.fageltaxering.lu.se> eller <http://www.sofnet.org>

Ulrika Tollgren

En glad framgångssaga!

Text: Ulrika Tollgren

Som en röd drake i skyn styrande nonchalant med sin kluvna stjärt har vi vant oss att se denna ofta busvisslande rovfågel. Att den därför heter red kite på engelska känns som ett ovanligt passande namn.

Fram till början av 1900-talet var röd glada (milvus milvus) spridd i södra och mellersta Sverige, men därefter minskade den kraftigt först till följd av förföljelse och förändrade biotoper men senare spelade även gifter i jordbruket en viss roll. 1974 uppskattades populationen i Sverige till endast 40 par och samma år räknades endast 44 glador som utsträckande ifrån Nabben i Falsterbo.

Bottennivån nåddes hösten 1976 då endast 24 individer sträckräknades och samma år initierade därför några ornitologer och forskare tillsammans med WWF Projekt Glada. Arbetet bestod av inventering, skydd av boplatser och vinterutfodring med slaktavfall i Fyledalen för att minska vinterdödligheten.

Projektet var så framgångsrikt att Sverige endast drygt 10 år senare under 5 år kunde exportera skånska ungfåglar till den vikande populationen i Skottland. Därefter har det gått så väl att skotska glador har placerats på Irland för att den gröna ön skulle få tillbaka sina röda drakar!

Nu har vi åter vant oss vid denna rovfågel som stortrivs i det öppna kultulandskapet, gärna kuperat med lite trädgångar. 2009 uppskattades den svenska populationen till minst 1950 par och detta år räknades 2272 individer som utsträckande från Nabben. De allra flesta glador flyttar och då åt sydväst och de flesta återfynd utanför Sverige

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Siluetten av en röd glada är nu för tiden en mycket vanlig syn. Men det har inte alltid varit så.

är ifrån Frankrike och Spanien samt några fynd ifrån Danmark. Däremot har flera fynd av ungfåglarna gjorts rakt söderut i Tyskland och detta beror antagligen på att de inte häckar som ettåringar och därför inte återvänder till Sverige utan drar runt i Europa istället.

Sedan mitten av 80-talet har jakten på glador ute i Europa minskat och de vanligaste dödsorsakerna vid återfynd är idag kollisioner med elledningar och trafikdöd. Den äldsta återfunna svenskmärkta gladan blev 11 år och åldersrekordet innehas av en tysk röd glada som blev nästan 26 år. Av totalt 593 ringmärkta glador har totalt 62 individer återfunnits vilket innebär en återfyndsandel på 10,5 %.

Ulrika Tollgren

Referens:

Ottosson, U m fl. (2012). Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. Sveriges ornitologiska förening, Halmstad. 592 s.
Fransson, T. & Pettersson, J. (2001). Svensk ringmärkningsatlas Vol 1. Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm

Rekordmånga övervintrande rödglador 2015!

Text: Evert Valfridsson

foto: Hans Cronert

Under vinterhalvåret samlas glador i stora flockar och övernattar i ett träd. Oftast väljer de samma träd under hela säsong.

Minst 175 röda glador kunde vi räkna in vid fågelklubbens sjunde inventering av övervintrande fåglar den 5 december 2015! Eller kanske borde rekordsiffran i sammanhanget hamna på nästan 210 fåglar! På onsdagseftermiddagen den 9/12 sägs nämligen 113 röda glador flyga in för övernattnings i träddungarna i Vanneberga – vilket är 34 fler än räkningen fyra dagar tidigare. 2009 noterades det näst högsta antalet fåglar eller 173 individer.

Sedan 2009 har vi besökt de platser, som vi de senaste åren kunnat konstatera som övernattningsplatser för de röda gladorna i Kristianstads och Bromölla kommuner. Tack vare beteendet att samlas i flockar för gemensam övernattnings under vintermånaderna har man en god möjlighet att få en ganska bra uppfattning om antalet övervintrande fåglar. Vid samtliga inventeringstillfällen har området i Vanneberga

– och i år även träddungar kring Ö Ljungby – varit den plats som hyst flest övernattnings fåglar. Vid lördagens räkning sågs minst 60 fåglar i Vanneberga medan minst ytterligare 19 individer fortsatte några kilometer norrut – sammanlagt alltså 79 fåglar. På onsdagseftermiddagen 9/12 kunde dock Linda Niklasson räkna in hela 113 röda glador – varav mer än ca 45 fångades på ett av hennes foton från den här rätt unika händelsen.

Naturligtvis påverkas fåglarna att stanna kvar i landet över vintern av den milda vädret, som råder. Såväl 2009 (173 fåglar) som 2014, då vi räknade in 155 övervint-rare, var ju vintern eller ”vintern” ganska beskedlig vid den här tiden på året.

Ytterligare några platser har återkommande visat sig dra till sig röda glador, som samlas för gemensam nattkvist. Det gäl-

ler bl.a. ett skogsparti mellan flygplatsen i Everöd och Gringelstad (18 fåglar i år), ett område kring Arkelstorp (15 ex) samt vid Borrestad och bort mot gårdsslakteriet väster om Degeberga liksom kring Gad-daröd på åsslutningen (sammanlagt drygt 40 fåglar i lördags).

Tillsammans med lite spridda förekomst hamnade vi alltså på rekordnoteringen 175 röda glador, som valt att övervintra inom fågelklubbens verksamhetsområde. Till detta ska då läggas att det några dagar senare alltså kunder skådas inte mindre än 113 rödglador,

som drog in mot övernattningskvistarna i Vanneberga och uppskattade träddungar norr därom.

Hör av Dig till undertecknad, om Du känner till ytterligare något ställe som hyser övervintrande glador inom vårt område och som vi kanske missat.

NOTERBART: Under sträckräkning vid Nabben, Falsterbo aug – nov 2015 noterades rekordhöga drygt 3.800 röda glador som lämnade landet!

Lokal	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vanneberga	49	25	37	27	22	47	79
Karsholm Fjälkinge backe/Opp k:a/Arkelstorp	47	3	23	14	25	15	18
Karpalund/Önnestad/Ksd	2	0	0	0	2	2	2
Gringelstad/Everöds flygplats	61	6	0	59	25	29	18
Borrestad	0	0	0	2	4	4	15
Vittskövle	0	0	0	1	0	2	2
Olseröd, Maglehem	5	1	4	2	1	4	6
Degeberga med Borråkra	9	0	19	15	25	17	14
Gapparöd, Hörröd mm	-	-	0	6	1	14	13
Djuringsholm, Söderäng m.m.	-	-	-	-	-	8	-
Maltesholm	-	-	-	1	2	1	2
Yngsjö Kapell/Egeside Åhus kärr.	-	-	-	5	15	-	-
Illestorp/Tollarp	-	-	-	-	2	4	4
Sjögård - Ripa	-	-	-	-	-	1	2
Summa	173	35	83	132	124	155	175

"-" = Inventering ej utförd.

Tack alla som räknade rödglador i år!

Evert Valfridsson

Naturum har fått fler stationära färgklickar

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Uttrarna visar orätt upp sig...

En utterfamilj har funnit i området runt naturum längre tid men denna vinter så har de valt att visat upp sig flera gånger om dagen. Familjen består av en hona och två ungar och nu har även en hane anslutit sig till familjen. De jagar småfisk och äter den ofta vid iskanten. Uttern är normalt väldigt skygg men denna familj relativt oskygg och visar gärna upp sig för besökarna.

Besök gärna naturum som har öppet varje dag (ej måndagar) mellan kl 11 och 16 på vinterhalvåret och varje dag kl 11 och 17 april till september.

Kungsfiskaren finns förövrigt kvar och även den visar upp sig fint för besökare.

Besök naturums hemsida för mer information om vad som är aktuellt där:

<http://www.vattenriket.kristianstad.se/naturum>

foto: Patrick Tollgren Lazarov

...trots att bron 20m bort är full med folk .

40 år i backspegeln i bilder

Under klubbens jubileums år 2016 kommer vi i varje nummer av Spoven att visa bilder från vår verksamhet genom tiderna.

foto: Ulf Ljungbeck

En exkursion till Lillö en sen vår 1989. Årets tubkikare var Kowa TS1 eller blykowa som den fortfarande kallas.

foto: Ulf Ljungbeck

Familjen Lindblad på en av klubbens röjardagar på Pulken i slutet av september 1980.

En fågelkursträff i Åsum i mars 1996

Efterlysning av gamla bilder!

Fågelklubben firar 40 års jubileum i år och vi efterlyser nu bilder från våra klubbaktiviteter från tidernas begynnelse (1973) och framåt.

Så damma av era gamla fotoalbum, diabilder och negativ och hör av er till oss på Spoven på email: webmaster@spoven.com eller mobil: 0738 - 08 37 73

Vi har utrustning för att snabbt kopiera bilder, negativ och diabilder så ni behöver inte bli av med bilder.

Bilderna kommer att visas i en utställning den 18:e september på vår jubileumsfest.

Läsarnas bilder

Du som läsare kan maila in bilder till redaktionen som sedan kan publiceras i Spoven och på vår Facebooksida. OBS! Ni får endast skicka in bilder som ni själv har tagit och som ni har rättigheter till. Publicerade bilder hittar ni på vår Facebooksida

foto: Sixten Rimheden

Styltlöpare

foto: Henry Rönneberg

Kungsfiskare

Rastande kentska tärnor på Österlen 2015

Text: Åke Andersson

foto: Åke Andersson

Kolonin med kentska tärnor väntar tålmodigt på att fiskarna ska försvinna.

Sedan kolonin av kentska tärnor utanför Tosteberga i nordöstra Skåne övergavs 2012 saknas arten som häckande i landskapet. Närmaste koloni finns numera på Falkaholmen utanför Sölvesborg, men kentska tärnor rastar årligen i stort antal på stenreven utanför Österlens kust. Avståndet fågelvägen mellan kolonin och Äspet är ca 20 km, till Vitemöllarevet är det ca 45 km och till Simrishamn ca 57 km.

När jag under 2014 tittade närmare på tärnornas uppträdande upptäckte jag flera intressanta drag och fann dessutom att artens användning av rastlokaler var mycket styvmoderligt behandlad i litteraturen. Därför intensifierades mina studier under 2015 och jag organiserade en grupp intresserade så att mer systematiska studier kunde genomföras.

Främst var jag intresserad av att närma mig frågan om vilken roll stenreven spelar i kentska tärnornas årscykel och hur stor andel av den svenska populationen som besöker reven.

Inventeringar

Under säsongen 2015 genomfördes 10 samordnade inventeringar på de viktigaste rastlokalerna på Österlen (se tabell 1). Målsättningen var från början att inventera en gång per vecka under tiden från fåglarnas ankomst tills häckningen kommit igång i full omfattning. På grund av förseiad start blev det bara fyra inventeringar på våren. Under häckningsperiodens mest intensiva del genomfördes däremot inga samordnade räkningar. När ungarna börjat lämna häckningskolonierna återupptogs inventeringarna – nu med 2-veckors intervall och ytterligare sex samtidiga inventeringar genomfördes fram till början av september.

Lokalerna bevakades vid samtliga tillfällen mellan kl. 08 och 09 d.v.s. ingen anpassning gjordes för tid för soluppgång. I princip har endast rastande tärnor (d.v.s. sittande fåglar) inkluderats men i några fall har även enstaka flygande tagits med.

Den här rapporten summerar även andra observationer som gjorts på Österlen. Under hela säsongen har jag frekvent besökt revet söder om Vitemölla hamn. Om vi inkluderar andras rapporterade besök (till

mig eller på Artportalen) har sammanlagt ca 125 besök gjorts där under 2015. Till förfogande finns dessutom observationer från hela Österlen som inkommit till Artportalen. Sträckobservationer som bedrivs

Tabell 1. Resultatet av de samordnade inventeringarna av rastande kentska tärnor på stenrev på Österlen 2015. Fet siffra markerar lokal med det högsta antalet vid varje inventering. Siffra före snedstreck anger adulta och efter strecket juvenila.

Dag	Äspet	Stenören	Vitemölla	Tjörnedala	Simris	Risteören ¹	Summa ad	Summa juv	Totalt
3.5	66	0	6	6	16	0	94	-	94
9.5	33	?	12	2	4	0	51	-	51
16.5	42	0	11	7	2	0	61	-	61
23.5	11	0	47	45	8	?	111	-	111
29.6	15/9	7/0	43/1	12/0	8/1	0	87	10	97
11.7	139/72	0	6/0	34/3	0	0	174	75	254
25.7	31/6	44/8	49/10	14/4	3/1	3/0	144	29	173
8.8	8	20	15/3	7/2	4/1	0	54	6	60
22.8	0	0	1/1	11/3	5/3	0	17	7	24
5.9	3	0	5	1	12	0	-	-	21

¹ Risteören är viktigare än vad som framgår ovan. Under våren rapporterades rastande tärnor på Risteören vid fyra, under häckningstid vid ett och från och med juli vid 12 tillfällen. Högsta antal var 57 ex 26.7 (Magnus Ullman).

vid Kåseberga och Sandhammaren ger besked om antalet tärnor på väg mot öster och väster runt Skånes sydöstra hörn.

Resultat

Reven på Österlen gästades under 2015 av rastande kentska tärnor från 28 mars (Äspet, MLB) till 18 oktober (Simrishamn, Jörgen Bernsmo) se tabell 2. Under 2014 var motsvarande datum 29 mars (MLB) resp. 5 oktober (JH).

Vårens samordnade räkningar (se tabell 2) visade högsta värden vid första (3 maj) och sista tillfället (23 maj). Ett extremt högt antal noterades på Vitemöllarevet vid ett spontanbesök som Johan Niss gjorde på morgonen den 24 april då inte mindre än 162 kentska rastade. Senare samma dag noterades 108 tärnor (LE) och 72 (ÅA) tärnor på lokalen. Genomgång av Artportalen (åren 2000-2015) visar att samtliga 20 tillfällen då ≥ 100 rastande tärnor note-

Tabell 2. Sammanställning av rastande kentska tärnornas uppträdande på rev på Österlen 2015. Data från de samordnade inventeringarna och Artportalen mm.

Säsong	Första/ sista rastande	Antal obsar ≥ 25 ex	Antal obsar ≥ 50 ex	Antal obsar ≥ 100 ex	Störst antal på en lokal
Vår (t.o.m. 25.5)	28.3 (2014: 29.3)	24	9	2	162 (Vitemölla)
Sommar (26.5-30.6)		9	1	0	65 (Äspet)
Höst (fr.o.m. 1.7)	18.10 (2014: 5.10)	37	24	14	285 (Äspet)

Två kentska tärnor i häckningsdräkt. Den ena är ringmärkt.

rats någonstans i Sverige före häckningen infaller mellan 12 och 30 april. Det innebär att antalet rastande kentska tärnor på Österlen kan ha kulminerat strax innan de samordnade räkningarna startades.

Under själva häckningstiden (26.5-30.6) sågs rastande kentska tärnor på revet vid Vitemölla vid samtliga 27 besök och med högsta notering den 25.6 med 44 adulta (UG) och den 29.6 med 43 ad + 1 juv (SJ). Det är troligt att merparten var fåglar som inte häckade eller hade avbrutit häckningen. Under 2014 var uppträdandet helt annorlunda, för de 10 besök som gjordes under den aktuella tiden noterades mellan 0 och 6 ex, d.v.s. klart färre fåglar än 2015.

Efter häckningen toppade antalet i juli. Det allra högsta antalet - 285 ex. noterades vid Äspet den 27 juli (Greger Flyckt). Vid de samordnade inventeringarna sågs som mest 254 ex., varav 211 vid Äspet den 11 juli för att sedan successivt minska (tabell

2). Över 200 ex rastade på Äspet även 1 augusti (UG). Det är rimligt att anta ett en stor del av dessa fåglar kom från den närmaste kolonin d.v.s. Falkaholmen nära Sölvesborg. Förändringarna i antal under sensommarens lopp är ett uttryck för att familjerna efterhand söker sig allt längre bort från kolonin.

Förutom på de rev som bevakats mera intensivt förekommer rastande tärnor på några få andra platser längs Österlens kust, men så vitt jag förstår i låga tal. På Langeören söder om Skillinge sitter ibland en handfull tärnor (ÅÅ) och från 2015 finns en observation av ett fåtal exemplar på sandrevlar söder om Risteören (CS). Därremot är det inte ovanligt att enstaka eller några få tärnor vilar på mer eller mindre ensamliggande stenar i närheten av de studerade stenreven.

Under de timslånga samordnade inventeringarna noterades åtskilliga gånger stora

svängningar i antalet rastande kentska tärnor på enskilda lokaler. Granskas observationerna från en lokal med två till tre timmars kontinuerlig bevakning eller då en lokal återbesökts efter några timmar förstärks intrycket av stor rörlighet. Ett visst mönster framträder, nämligen att tidigt på dagen ökar antalet tärnor efterhand, varvid de till en början sitter förhållandevis inaktiva en tid på stenreven, för att därefter successivt lämna rastplatsen och flyga i olika riktningar – sannolikt för fiske. Detta bör studeras nästa säsong genom längre bevakning av några lämpliga lokaler – från strax efter gryning och ett antal timmar framåt. Det sätt som vi använt under 2015, nämligen med obstdid oavsett tid för soluppgång, ger av allt att döma inte en helt rättvisande bild av rytmen och jämförelser mellan olika inventeringstillfällen blir därmed behäftade med fel.

Vad vi ännu vet alltför lite om är var de på Österlen rastande tärnorna häckar. Närmaste koloni är på Falkaholmen utanför Sölvesborg (fågelvägen ca 45 km norrut från Vitemöllarevet) och där häckar 100-150 par (det lägre värdet när Ivar Tägtström ringmärkte ungar och det högre värdet tidigare på säsongen från Patrick Olofsson). Utanför Torhamn i Blekinge

finns den näst närmaste häckningsplatsen med runt 100 häckande par (Rolf Larsson). Förutom de tärnor som går till häckning finns icke häckande individer/par bl.a. de två- och treåringar som tidigare år kommit på vingarna i närliggande koloni/kolonier samt fåglar från annat håll (se nedan). Ett-åriga fåglar tillbringar däremot vanligen sommaren någonstans i Västafrika d.v.s. i eller nära vinterkvarteret.

Främlingar på besök

Under året sågs några individmärkta kentska tärnor på Österlen. Intressantast är den färgmärkta årsunge (orange ring med kod V16) som visade sig ha vuxit upp i kolonin på ön Griend i Holland (vissa år med runt 10 000 häckande par) och som åtföljdes av en omärkt adult. De sågs både vid Simrishamn och vid Vitemölla under tiden 22.8 - 3.9 (JH, ÅA, Kjell Persson) (tabell 3). Den 1.9 avlästes metallringen på en tyskmärkt ungtärna i Simrishamn (från en koloni på ett skär strax söder om den tysk-danska gränsen). Även en fågel märkt som 2K+ i Skälderviken 2014 (gul med koden C1) har 2015 setts på reven flera gånger. Att ett inflöde av fåglar från Danmark, Holland med flera länder förekommer är känt sedan tidigare bl.a. genom fångsten för ringmärkning i Skälderviken.

Tabell 3. En individmärkt ung kentsk tärna från kolonin på ön Griend i Holland rastade på Österlens revlar under sensommaren 2015.

Met ring	Färg ring	Datum	Kl	Lokal	X	Y	Alder	Avstånd (km)	Dagar	Märkare/kontrollerad av
NL0775	O-V16	16-6-2015	17:55	Griend, NL	53.250	5.250	nestling			Date Lutterop, Giny Kasemir
NL0775	O-V16	24-6-2015		Griend, NL	53.250	5.250	nestling	0	8	Date Lutterop, Giny Kasemir
NL0775	O-V16	3-7-2015		Griend, NL	53.250	5.250	1cy	0	17	Eus de Groot
NL0775	O-V16	22-8-2015	06:45	Vitemölla, Scania, SE	55.698	14.209	1cy	639	67	Åke Andersson
NL0775	O-V16	24-8-2015	11:15	Simrishamn, Scania, SE	55.561	14.348	1cy	642	69	Johan Hammar
NL0775	O-V16	24-8-2015	16:00	Vitemölla, Scania, SE	55.698	14.209	1cy	639	69	Åke Andersson
NL0775	O-V16	24-8-2015	17:04	Vitemölla, Scania, SE	55.698	14.209	1cy	639	69	Åke Andersson
NL0775	O-V16	26-8-2015	07:30	Kiviks kapell, Kivik, SE	55.692	14.218	1cy	639	71	Åke Andersson
NL0775	O-V16	1-9-2015		Simrishamn, Scania, SE	55.561	14.348	1cy	642	77	Kjell Persson
NL0775	O-V16	3-9-2015	08:25	Kiviks kapell, Kivik, SE	55.692	14.218	1cy	639	79	Åke Andersson

Störningar

Bortsett från Äspet (med beträdnadsförbud) är samtliga kolonier så belägna att störningar från människor kan förekomma i större eller mindre grad. Dessa är främst av två slag. Under våren besöks reven ofta av sportfiskare, som är ute för att fänga havsöring och fotvandrarare passerar under hela säsongen, oftast nästan i strandlinjen. Under vårens och sommarens lopp blir tärnorna efterhand tryggare och sitter ofta kvar även när passerande vandrare kommer nära och ibland även när sportfiskare vistas på reven (se foto). Jag skall summera dessa observationer senare. Vid ett tillfälle under 2014 skrämdes tärnorna av en överflygande drönare.

Överflygande rovfåglar kan utlösa uppflog som dock sällan medför att tärnorna blir borta någon längre tid. Däremot reagerade de kentska tärnorna mycket kraftigt på en mink som vid två tillfällen under längre tid fiskade på Vitemöllarevet. Medan andra rastande fåglar (storskarv, gräsand, stor-skrake, måsar och trutar) valde att flytta en bit bort från den fiskande minken, så flög de kentska tärnorna hela tiden oroligt runt och vågade inte landa någonstans på revet utan valde efter en stund att lämna lokalen. Det skall understrykas att kentska tärnorna överhuvudtaget har dåligt utvecklade försvarsmekanismer mot predatorer. Därför är de för sin häckning beroende av andra kolonihäckande måsfåglars kolonier - oftast skrattnås.

Fortsatta studier får visa om det finns behov av att trygga tärnornas tillvaro på reven genom åtgärder för att söka reducera störningarna.

Effekt av vattenstånd

Hård pålandsvind som ger högvatten leder till att tärnorna lämnar reven. Mest utsatta är rev med låga stenar. Men vinden medför också att det är svårt för tärnorna att fiska under sådana förhållanden. Enligt en litteraturuppgift söker sig tärnorna till lugnare områden när vindstyrkan når ca 10 m/sek. Vid ostlig vind, som i början och mitten av augusti, noterades inga eller väldigt få rastande på Österlen, som ju saknar skyddande vikar när det blåser från havet. Var tärnorna då uppehåller sig vet vi inte, men arten är ju känd för att snabbt kunna förflytta sig långa sträckor.

Bytesval

När tärnorna flyger in till reven och bär med sig fångade fiskar i näbben finns goda möjligheter att studera bytesvalet. Tobis tycks vara den särklassigt vanligaste bytesarten - grovt skattat utgör de runt 90 % av födan. Kentorna är således under den här tiden på Österlen mycket beroende av tillgången på tobis. Under slutet av april och början av maj, när öringssmolt vandrar ut från åarna, så fångas en del i själva åmynningarna. Skarpsill och strömming förekommer mera sällan till skillnad från förhållandena i kolonier på Brittiska öarna, där dessa arter kan vara lika viktiga som tobis. Fisktillgången är naturligtvis ytterligare en faktor som styr var tärnorna väljer att hålla till.

Ungproduktion

Den första rastande ungfågeln observerades den 22 juni vid Vitemölla (SJ). Den 29 juni fanns nio ungfåglar i Äspet och den 8 juli 35 stycken, varefter kulmen nåddes

den 11 juli med 72 ungtärnor (2014 noterades 75 ungfåglar där den 9 juli). Högsta noteringen 2015 kan jämföras med att ca 100 flygga ungar bedöms ha producerats i kolonin vid Sölvesborg (Ivar Tägtströms skattning vid ringmärkning). Vid Vitemölle fanns ≥ 10 ungar först i slutet av juli och maxade med 15 den siste i månaden. Och på revet i Simrishamn var 11 ungfåglar den 26 augusti årets högsta notering.

Genom att åldersbestämma rastande tärnor kan man få en uppfattning av häckningsresultatet. Att använda data om andelen årsungar från observationer på rastplatser för att greppa häckningsresultatet i närmaste koloni/kolonier har emellertid sina risker. När tärnorna anlänt på morgonen är såväl adulta som juvenila på plats en kort tid, vartefter de vuxna snart drar iväg på fiske och då får man en överrepresentation av juvenila. En annan felkälla är att tärnor som häckat i kolonier på större avstånd från en rastlokal kommer in i okänd omfattning. Och det finns också ett utsträck mot väster längs Skånes sydkust, där de första ungfågarna i sällskap med förälder passerade västerut förbi Sandhammaren/Kåseberga den 18 juli eller möjligen några få dagar tidigare, men under juli dominerades annars utsträcket helt av adulta tärnor (SS).

Kentsk tärna med en tobis i näbben

Om man sammanställer observationer där tärnorna åldersbestämts per halvmånad får man fram en mycket heterogen bild där andelen unga varierar från lokal till lokal och från period till period (tabell 1 och 4). Möjligheterna att jämföra 2015 med 2014 är också begränsade. Det är helt klart att räkningarna måste standardiseras, om man skall kunna fånga upp variationer i häckningsframgång. I kolonier på de brittiska öarna anges häckningsresultatet till i genomsnitt 0.68 flygga ungar per häckande par (variation mellan 0.0 och 1.4), men det går inte att relatera våra data på antal ungar per vuxen på rastplatserna till detta värde eftersom vi saknar kunskap om andelen icke häckande tärnor bland de adulta som

Tabell 4. Sammanställning av åldersbestämningar 2014 och 2015. Data från de samordnade inventeringarna och Artportalen mm. Data från 2014 i kursiv stil och gråtonade.

Lokal	År	Juli 1-15	Juli 16-31	Aug 1-15	Aug 16-31
Äspet	2015		474/313 = 0.66		
Äspet	2014	401/199 = 0.50	ca 1.0 (en enda obs)		
Vitemölle	2015		297/69 = 0.23	33/9 = 0.27	48/18 = 0.37
Vitemölle	2014			16/9 = 0.56	125/92 = 0.74
Simrishamn +Tjörnedala + Risteören	2015		61/19 = 0.31	11/3 = 0.27	56/30 = 0.54

rastar och om båda föräldrarna eller bara den ena tar del i matandet av ungen/ungarna under sensommaren. Men man kan kanske sträcka sig så långt som att säga att häckningsresultatet 2015 var hyfsat och att 2014 möjligen kan ha varit ett bättre år.

De österlenska lokalernas betydelse för arten

Stenreven på Österlen är viktiga rastplatser för det svenska beståndet av kentsk tjärna (tabell 1, 2 och 5). Framförallt tidigt på våren och under juli och början av augusti

Tabell 5. De elva tillfällen (dagar) då störst antal rastande kentska observerats i Sverige 2015. Uppgifter från Artportalen.

285 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-27	Greger Flyckt
260 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-27	Svante Söderholm, Elisabeth Sturesson
220 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-08-01	Ulf Gärdenfors
211 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-25	Ulf Gärdenfors, Ragnar Hall
175 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-08-01	Björn Abelson resp. Peter Andersson
170 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-10	Håkan Wittzell
162 ex.	Vitemölla, Sk	2015-04-24	Johan Niss
160 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-27	Greger Flyckt
155 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-13	Örjan Fritz
150 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-28	Ulf Gärdenfors
150 ex.	Äspet, Åhus, Sk	2015-07-12	Håkan Wittzell

rastar en betydande del av våra tjärnor just på Österlen. Under våren uppvaktar hanarna närvarande honor med fiskbyten. Troligen sker både återbildning av par och ny parbildning under denna period. Till skillnad från vad som är fallet i häckningskolonierna är tjärnorna under den tid då de uppehåller sig på reven inte utsatta för parasiterande skrattnåsar i någon större utsträckning, vilket ger tjärnhonorna bättre möjligheter att bygga upp näringsreserver inför häckningen än om denna uppvaktning skulle äga rum i en skrattnåskoloni. Efter häckningen matas ungarna länge av föräldrarna och lär sig successivt att fiska.

Genom att lokalerna på Österlen är lätta att nå och har många besökande fågelskådare finns naturligtvis risk för att deras

betydelse blir överskattad. Så är säkert fallet, men ingen annan rastlokal har dock nått upp till 100 individer år 2015. Det allra högsta antal som inräknats på en enda lokal under perioden 2000-2015 kommer dock från Falsterbo där inte mindre än 580 ex. rastade 25.9 2007.

I nätverket medverkande observatörer och rapportörer:

AA = Åke Andersson, Marie-Louise Bărány, SB=Sven Birkedal, LE=Lars Edman, UG=Ulf Gärdenfors, RH=Ragnar Hall, JH= Johan Hammar, DH=Dan Hammarlund, LJ=Lennart Jeppsson, SJ=Sven Johansson, FKL=Folke Kustvall Larsson, TL=Thomas Lindblad, JL= Jan Linder, AM=Anita Melin, JN= Johan Niss, AP= Agne Paulsson, HR= Henning Rodhe, SS=Sven Splittorff, CS= Christian Swensson, KS= Kjell Södervall.

Tack till alla observatörer!

Åke Andersson

Vårens program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson. Kontaktuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Mars

Sön 6 mar

Tidiga ”vårvibbar” på Linnérundan?

Är det för optimistiskt att hoppas på lite förningar om den kommande våren? Hur som helst ger sig Evert ut på ännu en skådartur längs Linnérundan. Vi ger oss iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 09.00 och ägnar ca 4 timmar åt vad vi kan hitta i fågelväg. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 6 mar

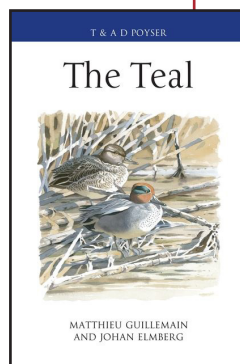
En krickas memoarer

Johan Elmberg, professor i zoöekologi vid Högskolan Kristianstad, gör i det här föredraget en resa genom en krickas liv – sett ur krickans eget perspektiv. Du kommer aldrig att se på en kricka på samma sätt igen! Han är också en av två författare till boken ”The Teal”! Kom och avnjut det här på naturum sön 6 mars med start kl. 15.00! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson. <http://tinyurl.com/naturprogram>

Kricka: Liten, bullrig och färgstark, så kan man beskriva krickan som är en välkänd and i våtmarker och längs kuster i Europa och Asien. Krickan var tidigare ett hett byte för jägare men stammen har nu återhämtat sig och är nu en av våra vanligaste arter av sjöfåglar.

”The Teal” (engelska 2014) är skriven av Matthieu Guillemain och Johan Elmberg. Boken tittar på fördelning och trender i siffror, födosök, ekologi, lekbeteende, populationsdynamik, förvaltning och bevarande av krickan. Och berör även en genomgång av den nära besläktade amerikanska krickan.

Krickan är en ”flaggskeppsart” för bevarande av våtmarker, vilket gör den till en utmärkt modell för ekologisk forskning, och detta utgör ryggraden i denna fina monografi.

Lör 12 mar

Gåsräkning

Dags för säsongens sista gåsräkning – kan vi av gåsflockarnas utseende och fåglarnas antal se, att våren är i antågande? När klubbens 13 gåsräknare är klara vet vi! Intresserad att åka med någon av dem ut? Hör av Dig till Evert så fixar han det. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 12 och sön13 mar Första tranorna i Pulken?

Kanske kan vi den här helgen räkna in de första tranorna, som tänker rasta i Pulken! Mellan kl. 15 och skymningen (båda dagarna) är i så fall klubbens tranguidning på plats i fågeltornet med en liten mjukstart inför vad som komma ska den närmsta månaden! Kom och känn lite av tran-suget som förmedlas! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tranor, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ons 16 mar

Hörs tranorna längs Linnérundan?

Halva mars har passerats och vi hoppas att våren är i antågande! Kl. 09.00 ger sig Evert iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket för en förmiddags fågelskådande – kanske kan vi också höra några härliga trumpetsignaler från årets första tranflockar! Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 16 mar

Är årets tranrace igång?

Vi hoppas att våren och tranorna börjat dra mot norr och in över Skåne så här dags! Det innebär i så fall att klubbens tranguidning är på plats mellan kl. 15 och 20 den närmaste månaden! Kom och hjälp till med försäljningen av tranpins och vykort eller kom med din tubkikare och dela med Dig till besökarna, som kanske får vara med om ett härligt förstagångsmöte med tranorna vid okularet! Vi gör det här tillsammans med Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Studieförbundet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Fre 18 – sön 20 mar Tranor i Pulken

Se ons 16 mars! Infokontakt Evert Valfridsson.

Lör 19 mar Är de första vårtecknen här?

Kan vi redan i vårdagsjämningstid hitta de allra första återvändande vårfåglarna ? Eller vilka vintergäster har ännu inte lämnat för häckplatserna i norr? Tillsammans med Greger Flyckt ger vi oss i kast med en förvisso ganska tuff utmaning! Vi samlas kl. 08.00 på parkeringen vid naturum Vattenriket och beroende på rådande förutsättningar tillbringar vi en del av den här dagen i en optimistisk jakt på våren. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 20 mar Vårdagjämning på Linnérundan

Kanske kan den särskilt uppspelte brista ut i ett vårskrick likt Ronja Rövardotter – och dessutom fira årets vårdagjämning med en vandring längs Linnérundan! Kl. 09.00 ger sig Evert iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket och ca 4 timmar senare vet vi hur det ser ut på fågelfronten. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Stare: Patrick Tollgren Lazarov

Mån 21 mar – sön 17 apr Tranorna i Pulken

Se ons 16 mars! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Fre 25 mar Långfredag på Linnérundan

Vi letar de första vårfåglarna tillsammans med Evert, när har ger sig ut längs Linnérundan. Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Mån 28 mar

Håslövs ängar på annandag påsk

Sedan några år tar vi en tur ute på Håslövs ängar och ser hur våren ligger till här, när det gäller fåglarna. Vi samlas kl. 08.00 på parkeringen här ute och tillsammans med Evert Valfridsson viker vi sedan förmiddagen åt att X-a bl.a. hittills nyanlända vårfåglar – men kanske också en och annan ”kvarsittare” bland vintergästerna! Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 30 mar

Linnérundan i tidig vår

Vad har hänt på fågelfronten senaste veckan? Följ med Evert ut över bl.a. Isteräset. Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

April

Ons 6 apr

Linnérundan med första vårfåglarna

Vilka vårfåglar har nu kommit tillbaka? Följ med Evert ut längs Linnérundan och hitta svaret. Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 13 apr

Linnerundan

Vi fortsätter att leta efter återvändande fåglar längs Linnérundan tillsammans med Evert. Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 16 och sön 17 apr Vi rundar av årets tranor i Pulken

Förmodligen kan vi den här helgen runda av och lägga vårens tranupplevelser i Pulken bakom oss. Klubbens tranguidning är på plats mellan kl. 15 och 20! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 16 apr

Vannebergaholmen med Linda

Kom till Vannebergaholmen och njut av lite vår tillsammans med Linda Niklasson, som tar oss ut bland nyanlända och andra fåglar vid kanten av Hanöbukten! Samling vid slutet av Kolamossvägen (räknat från Vanneberga) senast kl. 08.00! Möjligheter till samåkning från p-platsen vid naturum senast kl. 07.30! Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet. Kontaktperson: Linda Niklasson

Ons 20 apr

Linnérundan

Häng med Evert ut över bl.a. Isteräset och kolla hur det t.ex. ser ut på vadarfronten så här dags på året! Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 24 apr

Vårfåglar på Näsby fält

Emil Andersson Fristedt följer upp exkursionen från i höstas med en tur till Näsby fält och letar efter de flyttfåglar, som nu återvänt eller är på väg norrut. Vi samlas kl. 08.00 på parkeringen vid Norra Lingenäset och sedan tar Emil oss under förmiddagen runt i det här reservatsområdet mellan Araslövssjön och de nordvästra delarna av Kristianstad. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 27 apr

Linnerundan

Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Årsångare. foto: Patrick Tollgren Lazarov

Lör 30 april

Orrarna på Fjällmossen

Ytterligare en tuff utmaning – ska vi lyckas se och/eller höra några orrrar på Fjällmossen uppe på Linderödsåsen längst i sydväst Kristianstads kommun? Tillsammans med Evert Valfridsson ger vi oss ut till fågeltornet och ser om det fortfarande är möjligt att uppleva några rester av en fågelart i drastisk tillbakagång. Vi samlas på parkeringen vid Fjällmossen (från Brännestadshållet) senast kl. 05.00 för ca 1500 meters promenad ut till tornet. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Maj

Sön 1 maj

Linnérundan på 1:a maj

Dags för en traditionell skådartur på 1:a maj längs denna tätortsnära del av Vattenriket. Samling kl. 07.00 på p-platsen vid naturum. Ta gärna med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi

gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tor 5 maj Kristi Himmelsfärdsdag på Linnérundan

Samling kl. 07.00 på p-platsen vid naturum, där Evert väntar på att ta deltagarna med ut längs Linnérundan. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 7 maj Fågeltornskampen

Sedan några år genomförs en fågeltornskamp mellan finska och svenska fågelskådare, där det gäller att hitta så många fågelarter som möjligt från något fågeltorn under en förmiddag. Vi väljer även i år fågeltornet i Hercules, där vi är på plats mellan kl. 05 – 13! Det är både en tävling mellan de olika svenska och finska fågeltorn, som deltar, och en landskamp mot Finland. Kom och hjälp till – ju fler ögon och öron som är på plats desto fler fåglar hittar vi!

2015 fick vi ihop 80 arter och hamnade på delad 20:e plats i Sverige. Bästa torn fanns (som vanligt) i Finland med 111 arter – bästa svenska var två torn på 106 arter: Södra Lundtornet, Ottenby, Öland, och Stockviken på sydöstra Gotland. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 8 maj Fågelskådningens dag

I år återvänder vi till Håslövs ängar när det är dags för det riksomfattande arrangemanget Fågelskådningens dag. Mellan kl. 07 och kl. 12 finns medlemmar från klubben på plats längs gångstigen här ute och hjälper till att lotsa besökarna genom förmiddagens fågelupplevelser. Såväl redan inbitna skådare som alla, som vill prova på något nytt, är mycket välkomna! Sprid ut det här bland vänner och bekanta! Ta gärna med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 11 maj Linnérundan

Vad bjuder sköna maj, när det gäller fåglar så här dags – följ med Evert och skåda längs Linnérundan! Samling kl. 07.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tors 12 maj Gökotta i Hercules

Naturum Vattenriket firar kl. 07.30 – 09.30 våren och bjuder in till nyinvigning av besöksplats Hercules, som rustats upp – samling vid Hercules parkering. Patrik Olofsson berättar om göken och vi bjuder på fältfrukost, om du anmäler dig senast 29/4 till vattenriket@kristianstad.se

Sön 15 maj Godbitar i Bromölla kommun

Tillsammans med Linda Niklasson och Ulrika Tollgren letar vi den här förmiddagen fåglar på några intressanta platser norr om Bromölla och kring Näsrum. Samling på parkeringen vid Maxi i Bromölla senast kl. 07.30 för vidare färd till Piselö, Gudahagen och Östafors. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet och Naturskyddsföreningen i Kristianstad. Kontaktperson: Linda Niklasson

Lör 21 maj

Linnérundan

Samling kl. 07.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 22 maj

Exkursion till Äskebjär och Drakamöllan

I november 2015 tog Thomas Lindblad oss med till några av sina hemmamarker kring bl.a. Äskebjär och Drakamöllan. Så här i skiftet mellan vår och sommar gör vi om det här tillsammans med Thomas med t.ex. sommargylling och fältpiplärka på önskelistan. Vi samlas på p-platsen vid naturum kl. 06.30 för samåkning till Olseröd, där exkursionsledaren ansluter kl. 07.00 vid p-platsen i korsningen mellan riksväg 19 och väg 118. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet. Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Sjättmesar, juv. foto: Patrick Tollgren Lazarov

Sön 22 maj

Den biologiska mångfaldens dag

Föredrag och framträdanden på naturrum:

”KAPTEN KRYP VISAR FANTASTISKA KRYP” – kl 12–13. Om världen som är full av insekter, mångfotingar, spindlar och andra spännande djur kl 12–13 i hörsalen.

BLAND LÖVSÅNGARE OCH KÖRSÅNGARE – kl 13–14 i Redet ger kören ”Trekvar” en musikalisk tolkning av det artrika Vattenriket.

”MÅNGFALDSRUNDA – ARTRIK VANDRING” – kl. 13–14 samling i hörsalen. Följ sedan med naturvägledaren på en artrik vandring i naturums närområde, cirka 1 km. Vi upptäcker Vattenrikets mångfald och lär känna naturens nyttor med nya ögon.

”FÅGEL, FISK OCH MITTEMELLAN” – kl. 15–16 i hörsalen. Naturfotograf och filmare Patrik Olofsson visar bilder och berättar om det artrika Vattenriket, allt från vanliga karaktärsarter till riktiga rariteter.

Mer om programmet på den biologiska mångfaldens dag hittar ni på naturums hemsida:

<http://tinyurl.com/naturprogram>

Ons 25 maj

Linnérundan

Samling kl. 07.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 29 maj

Kvällsfåglar i Hercules

Många härliga upplevelser väntar även – eller kanske inte minst – vid ett kvällsbesök i Herculesområdet. Tillsammans med klubbens vice ordförande Jan Linder tar vi oss runt i det nyrenoverade reservatet. Vi samlas kl. 18.00 vid parkeringen med infart från Sk. Viby (Följ skyltarna!). Ta med kikaren och glöm inte lite kvällsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Juni

Tor 2 jun

Biosfärdagen på Linnérundan

Det är dags för den nationella biosfärdagen och den firar vi med en tur längs Linnérundan i Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike. Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum där Evert väntar. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 4 jun

Vi märker storkungar i Sk. Viby

Det är på nytt dags att se hur resultatet för de båda frilevande storkparen i Viby ser ut. Vi samlas vid gårdsbutiken i Viby kl. 13.00 och lyssnar till information kring den vita storken och hur arbetet inom ramen för det skånska storkprojektet går. Även representanter för Storkens Vänner finns på plats! Och så får vi se hur det går till, när årets ungar får sina ringar – så att det går att identifiera fåglarna i framtiden. Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Storkprojektet, Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 5 juni

Naturnatta Ekenabben

Tillsammans med Naturskyddsföreningen i Kristianstad samlas vi vid Ekenabben på norrsidan av Hammarsjön för traditionell naturnatt! Vi lyssnar först på försommarnattens fågelsång och spanar sedan på fladdermössens insektsjakt under ledning av Christer Neideman och Gösta Peper. Glöm inte lite kvällsfika! Samling vid P-platsen Ekenabben kl 21.00. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Mån 6 jun

Nationaldagen på Linnérundan

Även i år är Evert på plats kl. 08.00 på p-platsen vid naturum för en traditionsenlig fågelskådning på vår nationaldag. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 12 jun

Linnérundan

Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 18 jun

Linnérundan i midsommartid

Vi avslutar turerna längs Linnérundan för första halvåret. Samling kl. 08.00 på p-platsen vid naturum där Evert är beredd att ge sig ut på den här skådarturen för 196:e gången sedan starten i september 2004. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika – vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Kontaktpersoner:

Ulrika Tollgren: 0738-08 37 73, ulrika.tollgren@orthanc.se

Evert Valfridsson: 044-32 30 45 el. 070-602 30 45, evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se

Linda Niklasson: 0456-297 90 el. 0709-32 22 52, linda.niklasson@yahoo.com

Vi finns på Facebook!

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf 0456-281 22
Jan Linder v ordf 0725-882 051
Josefin Svensson sekr 0708-226 589
Jan-Åke Nilsson kassör 044-31 03 12
Ulrika Tollgren 0738-083 773
Greger Flyckt 044-12 16 99
Linda Niklasson 0456-297 90

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson (Sammankallande)
Greger Flyckt, (Rapportmottagare)
Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
044-121699, greger.flyckt@utb.kristianstad.se

Linda Niklasson
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Christer Neideman
Ulf Sjölin
Emil Andersson Fristedt

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt 044-12 16 99
Patrik Olofsson 044-23 52 21
Göran Flyckt 044-24 26 11

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk) 044-32 30 45
Linda Niklasson 0456-297 90
Ulrika Tollgren 0738-083 773

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov (sk) 044-914 34
lazarov@orthanc.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 044-914 34
ulrika.tollgren@orthanc.se
Sven Birkedal 044-24 87 44

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov (samk.) 044-914 34
Ekbacken 7, 290 37 Arkelstorp
lazarov@orthanc.se
Jan Linder (ansv. utgivare) 0725-882 051
linder.jan@telia.com
Emil Andersson Fristedt 0704-406 656
emilande@gmail.com
Lars Göte Nilsson 0706-341 113
info@birdwave.se
Sven Birkedal (bildredaktör) 044-24 87 44
sven.birkedal@telia.com

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Kommunornitolog i Kristianstads kommun

Nils Waldemarsson

Kommunornitolog i Bromöllas kommun

Nils Waldemarsson

Gåsgruppen (för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten)

Nils Waldemarsson

Medlemsavgift 2015

Fullbetalande 125:-
Famijemedlem 25:-
Ungdomsmedlem 25:- (upp till 25 år)
Plusgiro 164 24-4

